

Årsrapport 2019

**VARIG
FORSIKRING**
NORDMØRE OG ROMSDAL

Innhold

1 Om Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal

Om oss	4
Leder	6
Nøkkeltall	8
Daglig ledelse	10
Styrende organer	11

2 Årsberetning og regnskap

Styrets beretning	12
Resultatregnskap	22
Balanse	24
Kontantstrømanalyse	26
Egenkapitalendring	27
Noter	28
Revisors beretning	50
Definisjoner – faguttrykk	53

Forsidebilde:
Lek på Allanengen skole, Kristiansund.
Foto: Einar Engdal, Grafia

1 | Om Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal

**Det er forskjell på
forsikringsselskaper**

**VI BRYR OSS
LOKALT!**

Foto: Einar Engdal, Grafia

Varig Nordmøre og Romsdal er en lokal representant for Gjensidige Forsikring

Varig Nordmøre og Romsdal er et lokalt, selvstendig og kunde eid forsikringsselskap med konsesjon på brannforsikring. I vårt distrikt har vi enerett til salg av Gjensidige Forsikring ASA sine produkter.

Selskapet har kontorer i Molde og Kristiansund, og hadde 23 ansatte ved utgangen av 2019. Selskapets forvaltningskapital er 540 mill. kroner, hvorav 520 mill. kroner er plassert i aksjer, obligasjoner, eiendom og i pengemarkedet.

KUNDEUTBYTTE

Kundeutbytte er en fordel man oppnår som skadeforsikringskunde hos oss. Kundeutbytte deles ut i samarbeid med Gjensidigestiftelsen.

19 000
kunder

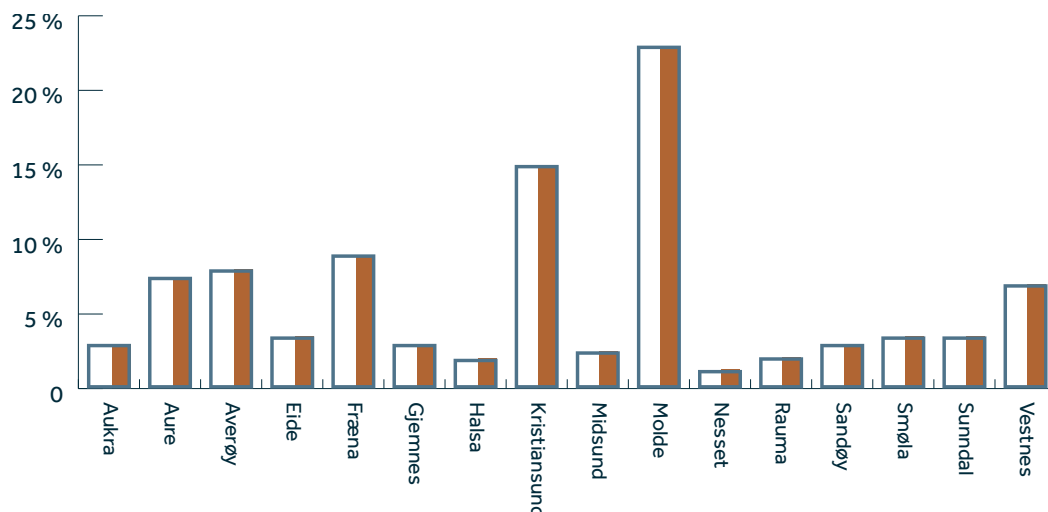

7,3 mill. kr
i kundeutbytte

325 mill. kr
i forsikringsportefølje

KOMMUNEVIS FORDELING AV FORSIKRINGSPORTEFØLJEN

**VARIG
FORSIKRING**
NORDMØRE OG ROMSDAL

Visjon

Vi skal kjenne kunden best og bry oss mest

Våre markedsområder

Privatmarkedet

Vi har kunderådgivere med lang erfaring og høy kompetanse, som vil ivareta ditt totale behov innen forsikring, bank og sparing.

Vi hjelper deg til å ta riktige valg, og gir deg fordeler og rabatter når du samler ditt kundeforhold hos oss.

Næringslivsmarkedet

Vi har bred erfaring på forsikringsløsninger til næringslivet.

Vi tilbyr bedriften alt fra tjenestepensjon til forsikring av bedriftens eiendeler og ansatte.

I et nært samarbeid med våre forsikringsrådgivere finner vi den riktige forsikringsløsningen for din bedrift.

Landbruksmarkedet

Vi tilbyr ulike forsikringsløsninger som omfatter alle behov for å sikre deg selv, familien og driften på gården.

I fellesskap med våre dyktige rådgivere finner vi forsikringsløsninger som er tilpasset ditt behov.

Organisasjonsmarkedet

Vi har samarbeidsavtaler med ulike yrkes-/interesseorganisasjoner.

Disse har gunstige forsikringsordninger som gir deg som medlem store fordeler.

Når jeg skriver dette er vi april 2020. Covid-19-pandemien preger store deler av verden. Så langt ser det ut til at tiltak som er satt i verk virker og at vi håndterer pandemien godt.

Usikre tider i møte ...

ÅRET 2019

Før vi kommer inn på utsikten fremover må vi dvele litt ved året som har gått. Vi leverer et godt resultat på nesten 50 millioner kroner som gir en avkastning på totalkapitalen på nesten 9 %. Det skal vi være godt fornøyd med.

Finansavkastningen har vært god og har bidratt med nesten 41 millioner kroner av resultatet. Resultatet av forsikringsvirksomheten er litt mer blandet. Veksten var god. Vi hadde en bestandsvekst på 5,5 %, noe som ligger godt over gjennomsnittlig vekst for de siste årene. Resultatet for brann- og naturforretningen, hvor vi selv bærer forsikringsrisikoen, ble noe svakere enn vi hadde håpet. Resultatet er på nivå med fjoråret, men det er svakere enn det vi har hatt de foregående årene. Dette skyldes høyere erstatningskostnader.

Vi har hatt stor aktivitet ut mot nye og eksisterende kunder i året som har gått. Dette skjer gjennom at vi tilbyr våre eksisterende kunder gode og relevante produkter. Vi har også hatt sterkt fokus på nye kunder. Mange har gjennom 2019 fått tilbud om å

bli kunde i regionens beste forsikringsselskap. Et forsikringsselskap som både gir tilbake til kundene gjennom kundeutbytte, i tillegg til å vise lokalt samfunnsansvar gjennom støtte til lokal kultur og idrett. Våre dyktige og aktive medarbeidere skal ha stor takk for den innsatsen og de resultatene som er levert i 2019.

EFFEKTENE AV PANDEMIEN

Vi står i disse dager i en pandemi verden ikke har opplevd i nyere historie. En betydelig del av landets økonomi er nedstengt. Hvor lenge dette vil vare vet vi ikke. For å avhjelpe situasjonen har myndighetene satt inn mange tiltak for å avhjelpe de negative økonomiske effektene av nedstengingen. Den umiddelbare økonomiske effekten for vår virksomhet er at verdipapirene vi eier har falt i verdi. Ut over dette har vi så langt merket lite til nedstengingen. Effektene på lengre sikt er vanskelig å anslå og er avhengig av hvor lenge nedstengingen varer og effekten av de tiltakene myndigheten setter inn. Vi er godt rustet til å møte urolige tider både gjennom den soliditet selskapet har, det rammeverket vi styrer etter og våre dyktige medarbeidere.

OMSTILLING

Ser vi litt lenger frem, når pandemien har lagt seg og økonomien har stabilisert seg, tror vi trenden med at betaling for distribusjon og kundebetjening gjennom betjente kanaler vil fortsette å falle. Grovt sett kan vi si at halvparten av inntektene våre knyttet til forsikringsvirksomheten kommer fra distribusjon og kundebetjening. Fall i disse inntektene vil derfor få en betydelig økonomisk effekt for oss. Dette medfører at vi må evne å omstille oss. Styret har tatt en proaktiv holdning til denne utfordringen med tanke på bygge vårt selskap for fremtiden. Jeg er sikker på at vårt selskap vil se annerledes ut om fem år enn det gjør i dag. Omstilling er tøft, men jeg er sikker på at vi har det som trengs for å komme oss gjennom en tøff periode.

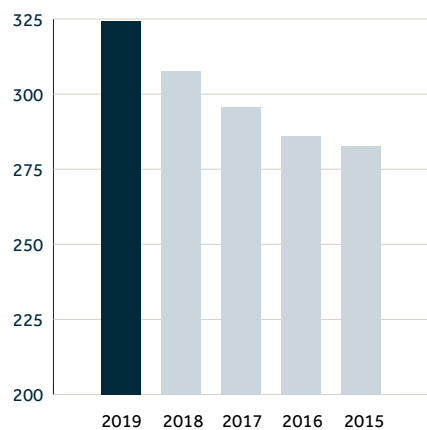
Vidar Skaar
Adm. direktør

NØKKELTALL

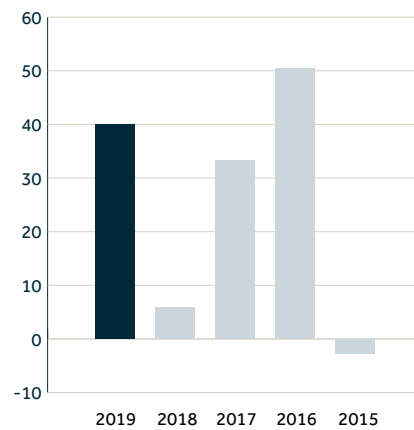
Forsikringsportefølje målt ved bestandspremie

NOK mill

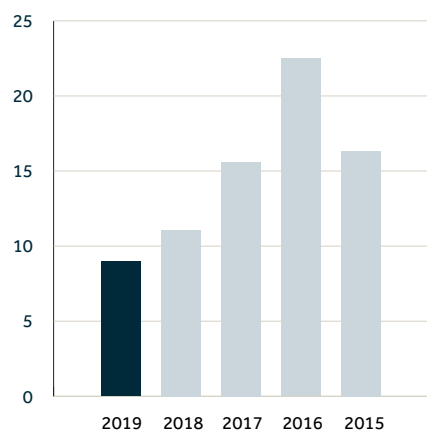
Finansresultat

NOK mill

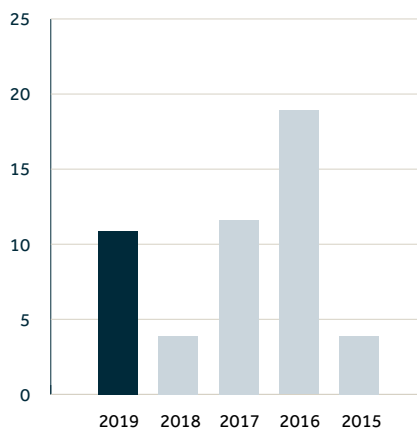
Underwritingresultat, forsikring

NOK mill

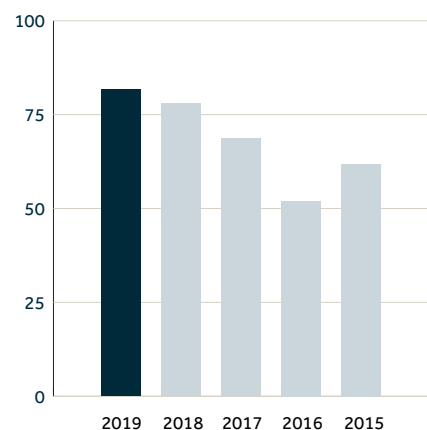
Avkastning på egenkapital

%

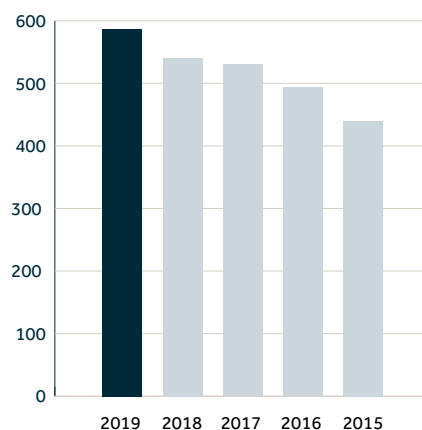
Combined Ratio

%

Forvaltningskapital

NOK mill

FINANSIELLE NØKKELTALL

Tall i tusen kr	2019	2018	2017	2016	2015
Forsikringsportefølje målt ved bestandspremie	324 505	307 541	295 771	286 202	282 853
Forfalt premie brutto, brann og natur	52 884	53 144	54 273	53 574	52 773
Premieinntekter for egen regning, brann og natur	49 082	50 019	49 781	46 892	42 904
Erstatningskostnader for egen regning, brann og natur	-31 037	-30 238	-25 748	-23 489	-18 610
Driftskostnader	-34 699	-32 851	-33 750	-27 006	-32 059
Provisjonsinntekter	25 625	24 133	25 300	26 097	24 116
Underwritingresultat, forsikring	8 970	11 064	15 583	22 494	16 351
Finansresultat	40 030	5 829	33 352	50 343	-2 679
Driftsresultat før skatt	49 000	16 893	48 935	72 885	13 732
Totalresultat	47 961	10 034	40 963	63 874	9 123
Egenkapital	466 811	431 156	432 255	409 232	360 664
Forvaltningskapital	586 830	540 782	530 188	493 151	440 152
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	563 806	535 485	511 670	466 652	443 144
Solvenskapital, Solvens II-regelverket	463 077	422 560	433 833	408 444	337 664
Kortsiktige avsetninger, utbetales påfølgende år					
Gavemidler allmenntillegte formål	4 000	4 000	8 000	8 000	5 050
Skadeforebyggende tilskudd	1 000	500	1 500	2 000	131
Kundeutbytte	7 305	7 300	8 000	6 700	6 325
Tall i tusen %					
Endring i forfalt premie brutto, alle bransjer	5,5	4,0	3,3	1,2	3,4
Skadeprosent for egen regning	63,2	60,5	51,7	50,1	43,4
Kostnadsandel for egen regning	18,5	17,4	17,0	1,9	18,5
Combined Ratio	81,7	77,9	68,7	52,0	61,9
Avkastning på egenkapitalen	10,9	3,9	11,6	18,9	3,9
Finansavkastning, verdjustert	7,1	1,1	6,5	10,8	-0,6
Finansbidrag	81,6	11,7	67,0	107,4	-6,2
Resultatgraden for egen regning	99,8	33,8	98,3	155,4	32,0
Solvensmargin Solvens II	439,0	565,0	435,0	403,0	349,0
Antall					
Antall ansatte i Gjensidige Nordmøre og Romsdal	23	23	24	24	23
Sykefravær	0,2 %	2,9 %	0,9 %	0,7 %	0,8 %

FORKLARINGER

Forsikringsportefølje	Total bestandspremie alle bransjer, dvs. brann, natur og øvrig skadeforsikring
Forfalt premie brutto	Premie egenregning dvs. brann og natur
Provisjonsinntekter	Inntekter provisjonsforretning, dvs. provisjon av øvrig skadeforsikring
Endring i forfalt premie brutto	Endring i forhold til året før
Skadeprosent for egen regning	Erstatningskostnader for egen regning målt mot premieinntekter for egen regning
Kostnadsandel for egen regning	Driftskostnader minus provisjonsinntekter målt mot premieinntekter for egen regning
Combined Ratio	Skadeprosent pluss kostnadsandel
Underwritingresultat forsikring	Premieinntekter og provisjonsinntekter minus erstatnings- og driftskostnader
Egenkapital	Opptjent egenkapital
Avkastning på egenkapitalen	Resultat før skattekostnad i prosent av gjennomsnittlig egenkapital
Netto finansinntekter	Finansinntekter minus finanskostnader
Finansavkastning	Netto finansinntekter i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital
Resultatgrad for egen regning	Driftsresultatet i prosent av premieinntekter for egen regning
Finansbidrag	Netto finansinntekter i prosent av premieinntekter for egen regning
Solvenskapital	Tellende kapital beregnet etter Solvens II-regelverket, gjeldende fra 2016
Solvensmargin	Tellende kapital over regulatorisk kapitalkrav iht Solvens II-regelverket

Ledelsen

Vidar Skaar
administrerende direktør

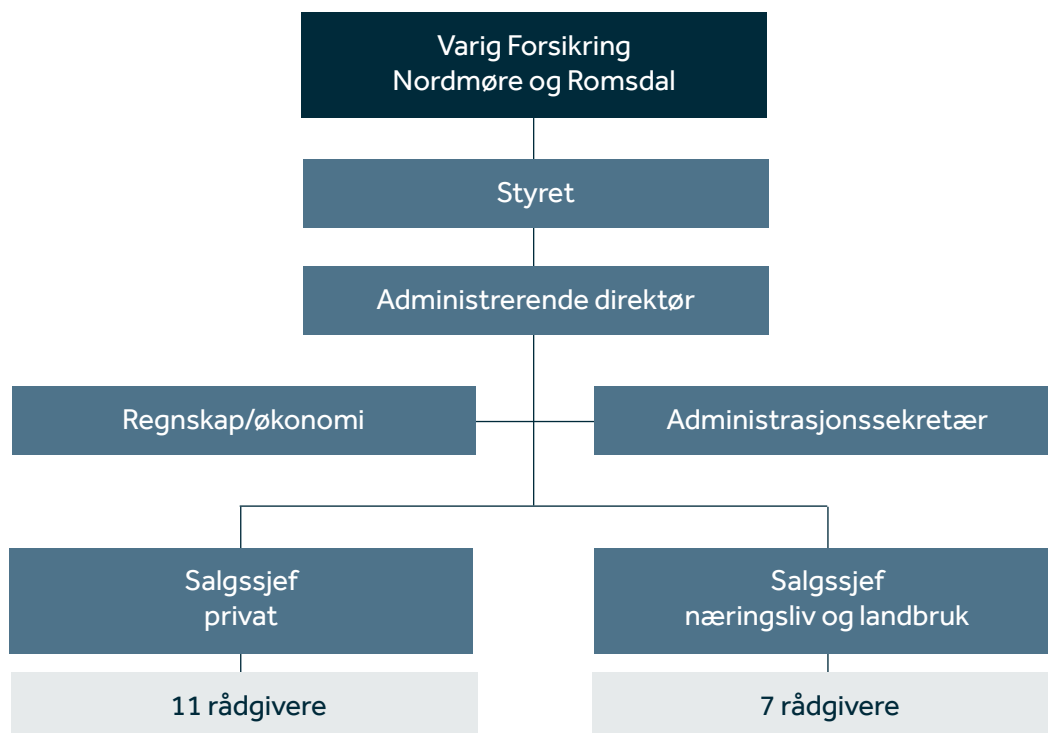

Randi Pedersen
salgssjef, privat

Eyvind Pettersson
salgssjef, næringsliv og landbruk

ORGANISASJONSKART

Styrende organer

GENERALFORSAMLING

Leder

Jan-Egil Korseberg

Medlem

Kjellaug Eikrem, *Aukra*
Heidi Evelyn Løklingholm, *Aukra*
Erik Olufsen, *Aure*
Anna Lovisa Melland, *Aure*
Henning Mork, *Averøy*
Egil Hestvik, *Averøy*
Ola Krogstad, *Eide*
Ingebjørg Margrete Eide, *Eide*
Synnøve Valle, *Fræna*
Bård Kringstad, *Fræna*

Anne Katrine Jensen, *Gjemnes*
Borghild Neergaard Aarset, *Gjemnes*
Marte Halvorsen, *Halsa*

Nils Hestnes, *Halsa*
Grete Aasprong, *Kristiansund*
Dagfinn Jarp, *Kristiansund*
Bjørn Elgsaas, *Kristiansund*
Christina Hovde, *Kristiansund*
Ottar Håvik, *Midsund*
Karstein Opstad, *Midsund*
Hilde Øverland, *Molde*
Maria Holo Leikarnes, *Molde*
Kari Fløystad, *Molde*
Per Olav Blikås, *Molde*

Turid Hanseth, *Neset*
Nikolai Finset, *Neset*
Svein Magne Dahle, *Rauma*
Torbjørn Hjelden, *Rauma*
Ingrid Sandøy, *Sandøy*
Nils Erling Finnøy, *Sandøy*
Steffen Ivar Gjøstøl Iversen, *Smøla*
Asbjørg Kanestrøm, *Smøla*
Ronny Solli, *Sunndal*
Arne Smisethjell, *Sunndal*
Hilde Legernes, *Vestnes*
Sonja Marit Sollied Øveraas, *Vestnes*

Ansattvalgte

Brennholm, Britt Eli
Fugelsnes, Anna
Hansen, Øyvind
Jenssen, Stein Gunnar
Kronborg, John-Magne
Settem, Inger
Buvik, Kari
Farstad, Mette Huus
Grødal, Eli Synnøve
Heggdal, Øystein
Heggem, Sylvi Anita
Lervik, Anita Meland
Vik, Sandra

STYRET

Styremedlem

Ingebjørg S. Klausen, leder
Olav Håkon Ulfsnes, nestleder
Linda Kristin Offenber
Per Arne Rindarøy
Heidi Anita Nilsen

Fra de ansatte

Sandra Vik
Øyvind Hansen

VALGKOMITEEN

Leder

Jan-Egil Korseberg

Medlem

Einar Nelvin Botten
Magnhild Vik
Inge Sandnes

Ole Sigbjørn Iversen
Synnøve Aasprong
Grete Skar Misfjord

DAGLIG LEDELSE

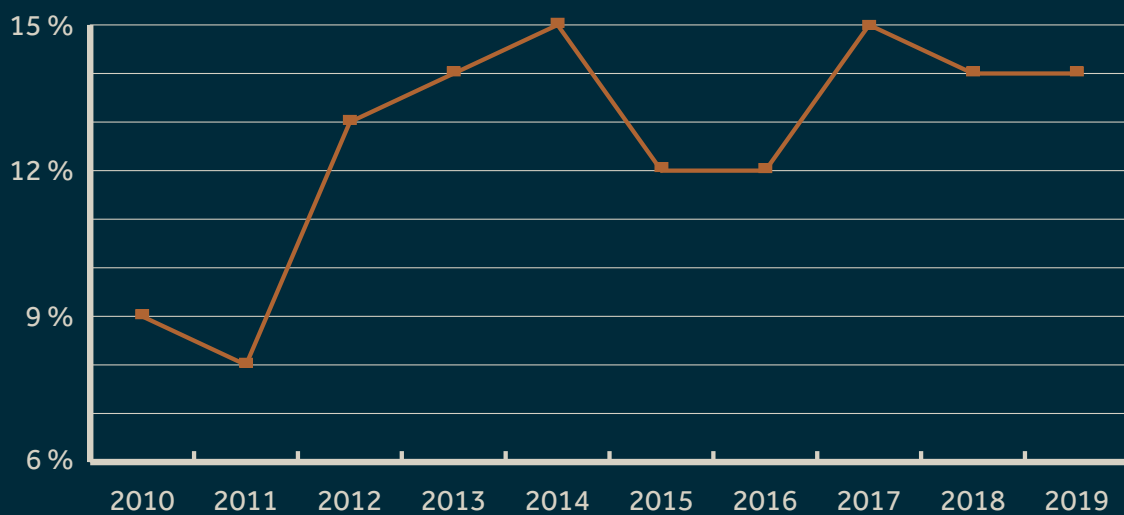
Vidar Skaar, adm.dir
Randi Pedersen, salgssjef privat
Eyvind Pettersson, salgssjef landbruk/næringsliv

REVISJON

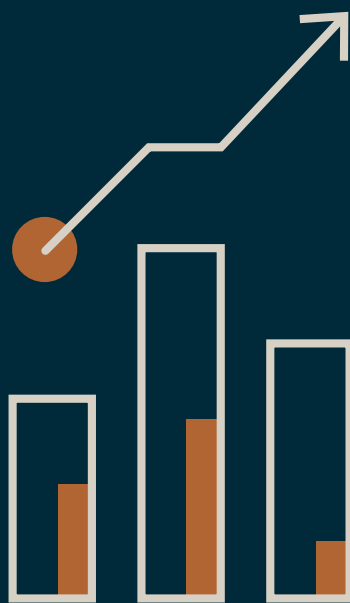
KPMG AS, Molde

Som kunde i Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal får du kundeutbytte. I gjennomsnitt har vi årlig gitt 13 % i kundeutbytte de siste 10 årene.

Kundeutbytte i prosent av innbetalt forsikringspremie

2 | Årsberetning og regnskap

I samsvar med krav i norsk regnskapslovgivning, bekrefter styret at betingelsene for å avlegge regnskapet ut fra fortsatt drift er til stede. Dette er lagt til grunn for utarbeidelsen av årsregnskapet.

Styrets beretning for driftsåret 2019

Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal Gjensidig (VFNR) er et gjensidig skadeforsikringselskap med konsesjon innenfor brannforsikring. Selskapet har hovedkontor i Molde og avdelingskontor i Kristiansund. VFNR samarbeider tett med Gjensidige Forsikring ASA.

Selskapet er distributør for Gjensidige Forsikring ASA (GF ASA) sine produkter i regionen Nordmøre og Romsdal. Kjernevirksomheten er skadeforsikring som omfatter skade- og personforsikringsprodukter. I tillegg tilbyr selskapet produkter innen pensjon og sparing til privat- og næringslivskunder, samt banktjenester. Salg av

forsikringsprodukter, som ikke inngår i selskapets konsesjon, selges på provisjonsbasis for Gjensidige Forsikring ASA.

Selskapet samarbeider tett med 14 andre selvstendige brannkasser.

Ved utgangen av 2019 hadde selskapet 23 ansatte.

Våre kunder opplever et forsikringselskap med høy kundetilfredshet, og med kompetente forsikringsrådgivere som har et sterkt engasjement for regionen vi er en del av.

Betydelig resultatforbedring i 2019 som følge av god finansavkastning

Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal fikk sterkt resultat i 2019 som følge av god finansavkastning. Forsikringsresultatet viste en svekkelse i forhold til 2018 som følge av høyere erstatningskostnader.

Selskapets resultat etter skatt ble 50,1 mill. kroner.

Forsikringsresultatet ble 8,9 mill. kroner. Dette er lavere enn de siste årene, og skyldes høyere erstatningskostnader innen brann og lavere premieinntekter for egen regning. Opptjent premie for egen regning er redusert med 1,9 % til 49,1 mill. kroner. Provisjonsinntektene økte med 6,2 % til 25,6 mill. kroner.

Erstatningskostnader er preget av flere større branner. Erstatningskostnaden økte med 2,7 % til 31,0 mill. kroner.

Finansavkastningen ble på 6,9 % målt i forhold til gjennomsnittlig totalkapital. Dette utgjorde 38,8 mill. kroner. Det var en god utvikling i finansmarkedene generelt og aksjemarkedet spesielt i 2019.

Styret foreslår at selskapet deler ut 7,3 mill. kroner i kundeutbytte. Tilsvarende ca 14 % av opptjent premie i 2019. Selskapet har som mål å betale ut høye og stabile utbytter. Selskapet samarbeider med Gjensidigestiftelsen i forbindelse med utbetalingen av kundeutbytte. Det er utbytte fra Gjensidige Forsikring ASA og fra Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal som videreformidles av Gjensidigestiftelsen til våre kunder. Endelig samlet kundeutbytte avgjøres av Gjensidigestiftelsen sin generalforsamling i mai.

Ved utgangen av 2019 hadde selskapet en egenkapital på 466,8 mill. kroner og en solvensmargin etter Solvens II på 439 %.

MARKEDSUTVIKLING

Bestandsutvikling totalt

Samlet bestandspremie i skadeforsikring var ved utgangen av 2019 på 324,5 mill. kroner. En økning fra året før på 17,0 mill. kroner, tilsvarende 5,5 %.

Skadeprosenten totalt – alle bransjer

Skadeprosenten for hele forsikringsporteføljen ble på 62,4 % i 2019. For de siste 5 årene er gjennomsnittlig skadeprosent 60 %.

Privatområdet

Hovedfokus i 2019 har vært høy aktivitet, sterk kundeorientering og fokus på personforsikringer.

Kundene skal oppleve at vi bryr oss om dem og deres behov, og de skal føle seg trygge med oss som leverandør av forsikring- og finanstjenester. Vi har jobbet aktivt mot våre hovedsamarbeidspartnere.

I året som har gått har vi hatt fokus på økonomisk rådgivning ved langvarig sykdom og dødsfall. Kundetilfredsheten er høy og dette gjenspeiler seg i uvanlig høy kundelojalitet. Bruken av selvbetjente løsninger øker. Disse løsningene leveres av Gjensidige Forsikring og er blant de beste i markedet. Dette, sammen med lokal betjening, er viktig for å kunne møte den sterke konkurransen en opplever i privatmarkedet.

I 2019 oppnådde vi en vekst i privatporteføljen på 2,9 % som tilsvarer 5,2 mill. kroner, mot 4,9 % og 8,5 mill. kroner året før.

Samlet skadeprosent for privat endte på 62% som er en nedgang på 9,0 % -poeng fra året før.

Landbruk

God landbrukskompetanse sammen med høyt servicenivå gir fornøyde og lojale kunder. Dette gir oss en stor markedsandel på landbruk. Rådgivning til landbrukskunden er viktig for å sikre riktige og gode forsikringsløsninger.

I 2019 oppnådde vi en vekst i landbruksporteføljen på 3,7 % som tilsvarer 2,0 mill. kroner, mot en nedgang på 0,3 % i 2018.

Næringsliv

Sterk konkurranse merkes også innenfor næringslivsområdet. Det er stort fokus på kompetanseoppbygging for å sikre relevant kundebetjening og god konkurransekraft i et profesjonisert marked.

I 2019 oppnådde vi en vekst i næringslivsporteføljen på 12,9 % som tilsvarer 9,0 mill. kroner, mot 5,3 % og 2,9 mill. kroner i 2018.

Samlet skadeprosent for næringsliv endte på 66 % som er en økning på 8% -poeng fra året før.

Årsregnskapet

Premieinntekter og andre forsikringsrelaterte inntekter

Totale inntekter (definert som premieinntekter for egen regning og andre forsikringsrelaterte inntekter) ble på 74,7 mill. kroner, en økning på 0,7 % i forhold til 2018.

Vi har reduksjon i opptjent premie for egen regning på 1.0 mill. kroner, mens andre forsikringsrelaterte inntekter økte med 1,5 mill. kroner.

Erstatningskostnader, brann- og naturforretning

Erstatningskostnader som er kostnadsført i regnskapet er brutto erstatningskostnader med fratrukk av reassurandørens andel.

Erstatningskostnadene for egen regning ble i 2019 på 31 mill. kroner, en økning på 2,6 % i forhold til 2018. Isolert viste Naturforretningen et resultat på 3,5 mill. kroner som i sin helhet tilføres naturskadefondet.

Skadeprosent for brann- og naturforretningen endte i 2019 på 63,2 %, mot 60,5 % i 2018.

Driftskostnader

Samlet ble driftskostnadene for 2019 på 34,7 mill. kroner, mot 32,9 mill. kroner i 2018.

Kostnadsandelen for 2019 er på 18,5%. Tilsvarende tall for 2018 var 17,4 %.

Ingebjørg Klausen, styreleder

Ingebjørg Klausen ble styreleder i Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal i 2018.

Hun er utdannet maskiningeniør fra Høgskolen i Sør-Trøndelag, avd. for teknologi. I tillegg har hun mastergrad innen Management fra BI, Oslo. Ingebjørg Klausen har sin karriere fra industrien, både innen maritim industri, samt olje- og gassindustri. Hun er i dag adm. direktør i R&M Ship Interior AS.

Ingebjørg Klausen er styremedlem i NHO Møre & Romsdal, samt styreleder i lederforum for kvinner. Hun har også hatt ulike verv innen kommunepolitikken i perioden 2000–2008. Hun er bosatt i Molde.

Combined Ratio

Combined Ratio ble 81,7 % i 2019, mot 77,9 % i 2018. Lønnsomheten i forsikringsvirksomheten ble i 2019 ytterligere redusert etter flere meget gode år.

Resultat av teknisk regnskap – Forsikringsresultat

Resultatet i forsikringsvirksomheten ble 8,9 millioner kroner i 2019, mot 11,1 mill. kroner i 2018. Årets forsikringsresultat er historisk svakt og skyldes en kombinasjon av høyere erstatnings- og drifts-kostnader og lavere premieinntekter.

Finansinntekter

Selskapet hadde ved utgangen av 2019 en total kapital på 587 mill. kroner. Dette er en økning på 46 mill. kroner i forhold til 2018. Selskapet har en egenkapital som er betydelig høyere enn hva som er nødvendig i forhold til selskapets forretningsvolum. Basert både på nåværende og forventede fremtidige regler for kapitaldekning viser beregningene at selskapet har en betydelig reserve. Høy soliditet gir en trygghet for våre kunder.

Selskapet har definerte rammer for hvor mye av kapitalen som kan plasseres i de ulike aktiva klassene. Selskapet har videreført sin strategi ved at vektingen i aksjer baseres på prising i aksjemarkedet (Pris/Bok). Denne strategien tilsier at vi skal kjøpe aksjer når aksjemarkedet er «billig» målt mot bokført egenkapital, og selge når aksjene er «dyre» målt mot bokført egenkapital.

Ved utgangen av 2019 var 29 % av selskapets balanse plassert i aksjer, en økning på 5 %-poeng sammenlignet med 2018.

Som følge av at selskapene notert på de ulike børsene har steget betydelig i verdi de siste årene har vårt selskap redusert sin aksjeeksponering. Ved utgangen av 2019 ligger vi 30 %-poeng under den maksimale rammen på aksjer, som er på 60 % av verdjustert balanse.

Hovedindeksen på Oslo Børs steg med 15,6 % i 2019.

Totale finansinntekter i 2019 ble 38,8 mill. kroner. Verdjustert avkastning på samlet forvaltningskapital ble 7,1% mot 1,1% i 2018.

Selskapets aksjeinvesteringer utgjorde ved årets utgang 170,5 mill. kroner. Avkastningen på aksjene ble 15,4 % for 2019. Tilsvarende tall for 2018 er 0,7 %. Plasseringen i obligasjoner og bankinnskudd,

som utgjorde 375,5 mill. kroner ved årets utgang ga en avkastning på 4,9 %. Ved årets utgang var det plassert totalt 546 mill. kroner i aksjer, obligasjoner og bankinnskudd.

Selskapet er fornøyd med finansavkastningen i 2019. Den absolutte avkastningen var svært god. Finansavkastning bør vurderes over en lengre tidsperiode. Selskapet har levert solide finansresultater over tid. Ser en på avkastningen de siste fem årene har selskapet levert meravkastning. Med en høy aksjeandel må en være forberedt på at finansresultatet vil svinge, men over tid vil en slik strategi gi en høyere avkastning enn alternative plasseringer.

Kontantstrøm

Selskapets kontantstrøm fra drift er på -11,5 mill. kroner. Ved overskuddslikviditet plasseres den i tråd med selskapets finansreglement, som er redegjort for under finansinntekter. Netto kontantstrøm fra utbetalinger av tilskudd til allmenntilretteleggelse og skadeforebyggende tiltak, samt utbetalt kundeutbytte er på -13,6 mill. kroner. Netto likviditetsendring er -25 mill. kroner.

Resultat

Samlet driftsoverskudd ble 49,0 mill. kroner i 2019, mot 16,9 mill. kroner i 2018.

Årets skattekostnad er beregnet til å være positivt med 1,2 mill. kroner, hvorav betalbar skatt utgjør 2,3 mill. kroner på årets resultat og endringer utsatt skatt i år utgjør 2,0 mill. kroner. Årsaken til den positive skattekostnaden er at selskapet har fått fradrag for kundeutbytte utbetalt tidligere år. Endringen bygger på en forhåndsuttalelse fra skatteetaten i 2019, knyttet til den skattemessige behandlingen av kundeutbytte.

Resultat etter andre resultatkomponenter, avsetninger og skatt ble 47,9 mill. kroner, mot 10,0 mill. kroner i 2018.

Balanse

Forvaltningskapitalen var ved årsskiftet 587 mill. kroner mot 541 mill. kroner i 2018. Selskapets eiendeler består vesentlig av finansielle investeringer med totalt 494 mill. kroner, tilsvarende 84 % av balansen.

Selskapets egenkapital utgjorde pr 31.12.19 467 mill. kroner mot 431 mill. kroner i 2018. Dette utgjør 79 % av forvaltningskapitalen pr 31.12.19.

Olav Håkon Ulfnes, nestleder

Olav Håkon Ulfnes ble innvalgt som styremedlem og nestleder i Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal i 2016.

Ulfnes er bosatt på Skarsøya i Aure, og er melkebonde av yrke. Han er styremedlem i Nortura, i tillegg har han ulike verv i lokalmiljøet.

Han har tidligere vært styremedlem i Coop Vihals, styremedlem og styreleder i Felleskjøpet Nordmøre og Romsdal, nestleder i Norske Felleskjøp og styreleder i Agrol. Ulfnes har vært kommunestyrerepresentant over flere perioder, samt vært leder i hovedutvalg for plan og næring i Aure Kommune.

Selskapet har ingen gjeld, lån eller lånerammer foruten de forpliktelser som følger av selskapets drift og ordinære virksomhet.

Estimert solvensmargin pr 31.12.19 er 439 %, en reduksjon på 126 %-poeng fra 2018.

Styrets Vurdering

Årsregnskapet

Styret konstaterer at selskapet fikk et godt resultat i 2019. God vekst og svært gode finansinntekter medførte at resultatet ble godt.

Resultatregnskapet og balanse med tilhørende noter gir etter styrets oppfatning fyllestgjørende informasjon om virksomheten i Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal Gjensidig i 2019, og om selskapets stilling ved årsskiftet.

I samsvar med regnskapsloven § 3-3 bekrefter styret at forutsetningen om fortsatt drift er til stede, og at det derfor er lagt til grunn ved avleggelsen av årsregnskapet.

Det er ikke inntruffet hendelser etter regnskapsårets avslutning som er vesentlig for vurderingen av selskapets resultater. Se forøvrig avsnittet «Den videre utvikling» på side 20.

Endring i rammebetingelser

Solvensposisjon

Rammebetingelsene for å drive skadeforsikring i vår målestokk har de siste årene blitt betydelig endret. Innføring av nytt regelverk som i stor grad er tilpasset store børsnoterte selskaper medfører utfordringer for mindre enheter med liten administrasjon. Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal har aktivt tatt del i arbeidet med å gjennomføre de endringene vi i henhold til gjeldende lovverk er pliktig til. I dette arbeidet har selskapet samarbeidet med de andre brannkassene i Norge.

Solvens II-regelverket innebærer nye regler for beregning av kapitalkrav og tellende kapital, krav til risikostyring og krav til rapportering av risiko- og kapitalstatus. Regelverket er implementert gjennom Finansforetaksloven og tilhørende forskrifter og trådte i kraft 1. januar 2016. Vi viser til note 3 hvor kapitalkrav og tellende kapital er angitt.

Solvens II-regelverket har også krav om nye funksjoner. Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal etablerte i 2016 risikostyringsfunksjon, compliancefunksjon og internrevisjon. Disse funksjonene ble etablert og innført gjennom et samarbeid med de andre brannkassene i Norge.

Basert på selskapets forståelse av Solvens II-regelverket og slik det er implementert i Norge, er solvensmarginen ved utløpet av året 439 %, basert på standardformelen.

Skatt

Skattemessig fradrag for forsikringstekniske avsetninger i skadeforsikringsforetak begrenses med virkning fra 2018 til avsetninger for sannsynlige fremtidige kostnader knyttet til forsikringsforpliktelsen. Det gis dermed ikke lengre skattemessig fradrag for avsetninger til naturskadekapital og garantiordningen. Det er gitt en overgangsordning gjennom at avsetningen til naturskadekapitalen og garantiordningen pr 01.01.18 kan settes på en egen konto som kommer til beskatning først ved avvikling av skadeforsikringsvirksomheten. Det avsettes ikke utsatt skatt på naturskadekapitalen og avsetningen til garantiordningen for skadeforsikring i henhold til IAS 12 om inntektsskatt.

Personvern

I 2018 trådte EUs nye personvernforordning (GDPR) i kraft. I samarbeidet med Gjensidige Forsikring ASA sørger selskapet for at vi behandler slike opplysninger i tråd med de lover og forskrifter som regulerer vår innhenting, lagring og bruk av slike opplysninger. Det er laget en egen policy og instruks som gir utfyllende krav til behandling av personopplysninger. Opplæring i personvern er obligatorisk for alle våre medarbeidere. I tillegg til dette samarbeider brannkassene i Norge om et felles personvernombud, denne tjenesten leveres av Gabler Triton AS.

Hvitvasking/korrupsjon og etiske regler

Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal har tiltrådt Gjensidige Forsikring ASAs rutine for håndtering av mistanke om hvitvasking/terrorfinansiering både innenfor forsikring og bank. Videre har alle ansatte gjennomført kurs i temaet hvitvasking.

Vårt selskap har nulltoleranse mot korrupsjon og smøring. Det er forbudt å gi eller motta bestikkelser. Det samme gjelder gaver som kan betraktes som utilbørlige. Reglene gjelder for ledere og medarbeidere på alle nivåer i selskapet. Gjennomgang av etiske regler står på styrets agenda en gang for året og også på dette området

Sandra Vik, styremedlem

Sandra Vik ble valgt inn som ansattrepresentant i Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal i 2018.

Sandra Vik ble ansatt i selskapet i 2016. Hun jobber som senior kundefrådgiver på privatmarked og har Molde som kontorsted.

Vik har bachelor i økonomi og administrasjon fra Handelshøyskolen BI og har tidligere yrkeserfaring fra Sparebanken Møre. Hun bor i Molde.

har Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal godkjent samme etiske regler som Gjensidige Forsikring ASA. I tillegg har alle ansatte gjennomført kurs om forståelse av de etiske regler.

Innenfor kapitalforvaltning fremgår av selskapets finansreglement at det ikke skal investeres i selskaper som har en vesentlig andel av sin virksomhet innen produksjon av våpen, alkohol, tobakk og pornografi eller som strider mot generelle oppfatninger av menneskerettigheter.

RISIKOFORHOLD

Risikostyring og internkontroll

Det arbeides aktivt med risikostyring på ulike steder og nivåer i organisasjonen. Selskapet har en risikoprofil der ingen enkelthendelser skal kunne skade selskapets finansielle stilling i alvorlig grad. Gjennom selskapets rammeverk for risikostyring og internkontroll er det etablert en struktur som på en systematisk måte identifiserer, vurderer, kommuniserer og håndterer risiko. Risikovurderingsprosessen er koordinert med selskapets strategiprosess.

Styret har gjennom egne styringsdokument etablert rammer for selskapets virksomhet som bidrar til å redusere risikoen for tap. I den overordnede risikoanalysen, som hvert år blir behandlet av selskapets styre, defineres de viktigste risikoer for selskapet. Videre kartlegges sannsynligheten for at risikoene kan inntreffe og konsekvensen dersom de inntreffer. Administrasjonen må dokumentere hvilke tiltak som iverksettes for å redusere selskapets risiko.

Som en del av den interne kontrollen gjennomgår styret årlig selskapets finansreglement og forvaltningsstrategi.

Strategisk risiko

Det har de siste årene kommet stadig nye aktører i markedet for å selge skadeforsikring. For å komme inn i et tøft marked vil ofte prisen være avgjørende og det viktigste konkurransemiddelet. Gjensidige Forsikring ASA priser sine produkter på en slik måte at vi skal ha betalt for den risikoen selskapet tar. Gjensidige Forsikring ASA har en strategi der lønnsomhet går foran vekst, og vårt selskap må i stor grad tilpasse seg denne strategien. Utviklingen i markedsandeler til Gjensidige Forsikring ASA har de siste årene vært relativt stabil, rundt 25%.

De femten brannkassene i Norge har hatt et langt og godt samarbeid med Gjensidige Forsikring ASA. Strategisk samarbeidsavtale er fremforhandlet for perioden f.o.m 2018 og t.o.m 2020.

Nye distribusjonsformer utfordrer vår forretningsmodell. Styret har valgt en strategi med fokus på kompetanse og god rådgiving. Det arbeides derfor målrettet med å sikre riktig kompetanse på alle nivåer i organisasjonen, blant annet gjennom systematiske kompetanseplaner.

Forsikringsrisiko

Risikoen i en enkelt forsikringskontrakt er sannsynligheten for at en hendelse inntreffer, og usikkerhet med hensyn til størrelsen av det påfølgende erstatningsbeløpet.

Det er etablert klare rammer for hvilke forsikringer som kan tegnes. Styret fastsetter årlig rammer for selskapets reassuranse.

Aktuarfunksjonen har ansvar for å beregne de forsikringstekniske avsetninger. Som en del av Solvens II regelverket er det innført en egen aktuarfunksjon som gjennomgår beregningen til utøvende aktuar. I tillegg vurderer aktuarfunksjonen selskapets tegningspolitikk og reassuranseprogram. Det vil alltid være en risiko for at disse avsetningene ikke er tilstrekkelige. Det arbeides kontinuerlig for å videreutvikle metoder og modeller for å beregne de forsikringstekniske avsetningene.

Finansiell risiko

Selskapet har 494 mill. kroner i finansielle investeringer. Disse består hovedsakelig av aksjer i børsnoterte norske selskaper, rentebærende papirer og eiendom som alle er utsatt for kursendringer.

Selskapet har høy soliditet og står godt rustet til å tåle svingninger i finansmarkedene. I tillegg har vi et rapporteringssystem som daglig gir oss en tilfredsstillende og god oversikt over endringene i verdipapirporteføljen.

Vi har gjennom finansreglementet rammer for hvor mye av vår kapital som skal ligge innenfor de ulike risikogrupper. Styret mottar kvartalsvis rapportering som bekrefter porteføljens risiko.

Markedsrisiko

Selskapet er, gjennom forvaltningen av selskapets kapital, utsatt for markedsrisiko. Markedsrisikoen skal styres i tråd med nedfelt

Linda Kristin Offenberg, Styremedlem

Linda Kristin Offenberg ble valgt inn som styremedlem i Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal i 2016.

Offenberg har en Cand. Mag fra UiO med juss og statsvitenskap. I tillegg har hun videreutdanning innen styrekompetanse, forretningsutvikling og rekruttering. Offenberg etablerte i 2016 eget selskap og er i dag partner i MindMap AS. Selskapet leverer tjenester innen rekruttering, leder og medarbeiderutvikling, strategi og forretningsutvikling. Linda Kristin Offenberg har tidligere vært ansatt i Gjensidige NOR Forsikring, Orkidé, Kristiansund kommune og Knudtzon Bølgen Innovasjon AS. Av styreerfaring har hun bla vært nestleder i Kom Trainee og i Kom Vekst. Linda Kristin bor i Flatsetsundet i Kristiansund kommune.

Per Arne Rindarøy, Styremedlem

Per Arne Rindarøy ble innvalgt som styremedlem i Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal i 2017.

Rindarøy har mekanisk utdanning, og har fullført bedriftslederskolen. Han har mangeårig yrkeserfaring i Telenor. I 1988 stiftet Rindarøy fiskeoppdrettsselskap Tola AS i 1988, som i 1996 ble innlemmet i Vikenco. I 1998 etablerte Rindarøy et nytt selskap, Aukra Maritime AS, hvor han er daglig leder.

Rindarøy er styreleder i Kjerringsundet AS, og styremedlem i søsterselskaper til Aukra Maritime AS. Tidligere styremedlem i Navitas AS. Per Arne Rindarøy bor på Gossen i Aukra kommune.

strategi- og reglement på området. I denne er det gitt føringer som har til hensikt å forsøke å redusere markedsrisikoen både i forhold til f.eks. hvilke bedrifter en skal investere i samt hvordan f.eks. selskaps aksjeeksponering skal avhenge av prisingen av selskapene.

Likviditetsrisiko

Selskapet har en god likviditet. Selskapets balanse består i stor grad av likvide investeringer som kan gjøres om til likvider relativt raskt.

Kredittrisiko

Selskapets vesentligste kredittrisiko er knyttet opp mot plasseringer i aksjer og obligasjoner. Denne er forsøkt redusert med at største investeringen i et selskap ikke bør overstige 10 % av selskapets samlede eiendeler målt til markedsverdier. Ved utgangen av 2019 utgjorde den største eksponeringen mot et selskap 4,8% av selskapets totale eiendeler målt til markedsverdi.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er risikoen for tap som skyldes svakheter eller feil ved prosesser og systemer, feil begått av ansatte, eller eksterne hendelser. For å redusere risikoen er det lagt vekt på å organisere virksomheten med veldefinerte og klare rapporteringslinjer og ansvarsforhold. Det er etablert en uavhengig compliance-funksjon som skal bidra til at selskapet ikke pådrar seg offentlige sanksjoner, økonomisk tap eller tap av omdømme som følge av at lover, regler og interne retningslinjer ikke etterleves.

SAMFUNNSANSVAR, MILJØ OG ANSATTEFORHOLD

Samfunnsansvar

Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal Gjensidig er en sterk lokal bidragsyter til lokalsamfunnet.

«Dugnadsløftet» – årlig tildeling til frivillige lag og organisasjoner

Siden selskapet i 2006 startet med å tildele støtte til lag og organisasjoner, er det fordelt over 65 millioner kroner til det frivillige dugnadsarbeidet i Romsdal og på Nordmøre. I 2019 ble lokale lag og organisasjoner tildelt 4,0 mill. kroner.

Skadeforebygging – et prioritert område

Gjennom aktiv skadeforebygging har vi bidratt med totalt ca. 2,5 mill. kroner i 2019. De største tilskuddene i 2019 gikk til skadeforebyggende tiltak rettet mot næringslivskunder. Våre bidrag til landbruks- og privatkunder omfatter bl.a. termografering av elektriske anlegg, tilskudd til el-sjekk, røykvarslere, refleksvester, overspenningsvern og branntepper. I tillegg har vi bidratt med hjertestartere til til lag, foreninger og andre institusjoner i lokalmiljøet.

Miljø

Etter avtale blir skadeoppgjørsfunksjonen ivarett av Gjensidige Forsikring ASA. Det er gjennom dette arbeidet vår største påvirkning av miljøet skjer. Gjensidige har gjennom egen rapport om bærekraft redegjort for hvordan selskapet jobber innenfor dette området. Det er satt konkrete mål å redusere bl.a. CO2-intensitet

Heidi Nilsen, Styremedlem

Heidi Nilsen ble innvalgt som styremedlem i Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal i 2017.

Nilsen er utdannet siviløkonom fra Norges Handelshøyskole i Bergen og jobber som økonomidirektør i Helse Møre og Romsdal HF. Hun har gjennomført norsk topplederprogram innenfor helse.

Nilsen er medlem i ulike styringsgrupper i Helse Midt Norge RHF, og har vært medlem i Representantskapet KLP banken AS og KLP bankholding AS. Heidi Nilsen bor i Aureosen i Hustadvika kommune.

og trygge samfunnet. Her står innkjøpspolicy knyttet til skadeopp-gjør sentralt. Hvor bla tema som bruk av fornybar energi, avfalls-håndtering, gjenbruk og rettfærdig konkurranse står sentralt.

Ansatteforhold

Ved årsskiftet hadde Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal 23 fast ansatte, fordelt på 15 kvinner og 8 menn. Selskapet hadde 22,8 årsverk i 2019.

Gjennomsnittsalderen blant de ansatte i 2019 var 50 år (52 år i 2018) og gjennomsnittsansieniteten var 15,3 år (18,2 år i 2018).

Selskapet kan vise til lavt sykefravær. I 2019 var fraværsprosenten på 0,2 %, mot 2,9 % i 2018. Gjennomsnitt for de siste 5 årene er 1,3 %.

Det arbeides målrettet med kompetanseheving på alle nivåer i organisasjonen. Våre salgsmedarbeidere, inkludert salgslederne, har i løpet av 2019 videreført arbeidet med kompetanseheving i tett samarbeid med Gjensidige Forsikring ASA. Vi har investert betydelige ressurser både i personell og kapital for å være blant de beste kompetansetilbudene i forsikringsbransjen i vår region. Dette arbeidet vil intensiveres de neste årene.

Utvikling av rådgivningsrollen har vært videreført i 2019, med hovedfokus på å skreddersy forsikringsløsninger til både private og næring/landbrukskunder.

Det er i 2019 avholdt 2 møter i arbeidsmiljø- og samarbeids-utvalget (ASU). Kontakten med tillitsvalgte og Finansforbundet har vært god.

Det er ikke registrert arbeidsrelaterte personskader blant ansatte i 2019. Det er heller ikke registrert skader på eiendeler.

Styret har besluttet å gi en kollektiv bonus til ansatte i selskapet tilsvarende kr 45 000 per fulltidsansatt. Bonusen baserer seg bl.a. på resultater, porteføljevækst, salg og kundetilfredshet.

Selskapet har gjennom mange år arbeidet aktivt for å øke kvin-neandelen i selskapets organer, i tråd med samfunnets forvent-ninger. Selskapet har i dag totalt 64 tillitsvalgte, hvorav 33 kvinner. Dette tilsvarer en kvinneandel på 51 %. Selskapet dokumenterer med dette at arbeidet for å fremme likestilling er tilfredsstillende ivarettatt.

Selskapets virksomhet er etter styrets oppfatning av en slik art at det ikke forurensar det ytre miljø.

Styret vil takke hver enkelt ansatt for deres bidrag til Varig Forsik-ring Nordmøre og Romsdal sine resultater for 2019.

DEN VIDERE UTVIKLING

Konkurransen i forsikringsmarkedet er stor og vi forventer også en sterk konkurranse fremover.

Konkurransforhold, herunder endring i måten skadeforsikrings-produkter distribueres på, vil påvirke selskapets lønnsomhet på provisjonsbaserte produkter.

Vår løpende hovedavtale med Gjensidige Forsikring ASA trådte i kraft 01.01.18 og den løper frem til utgangen av 2020. Denne avtalen har redusert lønnsomheten i forsikringsvirksomheten, sammenlignet med vilkårene i tidligere avtaleperioder. En økning i erstatningsnivået innen brann- og naturforretningen vil også kunne påvirke fremtidig lønnsomhet.

Verden ble i første kvartal 2020 truffet av Corona-pandemien. Dette har medført nedstenging av en betydelig del av næringslivet. Arbeidsløsheten har, gjennom permitteringer, økt dramatisk. Vårt selskap vil på lik linje med øvrig næringsliv bli sterkt påvirket av Co-rona-pandemien og det store fallet i oljeprisen. Den umiddelbare effekten av dette er store fall i verdiene av selskapets finansielle aktiva. Den langsiktige effekten av Corona-pandemien er vanskelig å fastslå, men det er nå tydelig at veksten i økonomien vil bli sterkt redusert. Dette vil igjen kunne føre til lavere premieinntekter for selskapet.

Selskapet er godt kapitalisert og likviditeten er god. Dette gir et godt grunnlag for å stå imot den økonomiske krisen som følge av pandemien og oljeprisfallet.

De faktorene som er beskrevet ovenfor, er slik styret vurderer det, de viktigste faktorene for å vurdere fremtidig lønnsomhet. Det bør videre presiseres at det normalt er betydelig usikkerhet knyttet til vurderingen av fremtidige forhold.

Øyvind Hansen, Styremedlem

Øyvind Hansen ble valgt inn som ansattrepresentant i 2016.

Hansen har vært ansatt i Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal siden 1992 og har kontorsted i Kristiansund. Han arbeider som assurandør innen næringsliv på Nordmøre og i Romsdal. Hansen har forsikrings- og bankfaglig utdanning fra høyskole og BI og jobbet i 11 år innen næringslivsområdet i bank og finans før han ble ansatt i selskapet.

Tidligere verv i Finansforbundet avd. Møre og Romsdal, samt mange års sammenhengende verv som trener/lagleder i Clausenengen Fotballklubb. Øyvind Hansen bor i Kristiansund.

ÅRETS DISPONERING

Etter styrets oppfatning gir resultatregnskapet og balansen med tilhørende noter tilstrekkelig informasjon om selskapets drift og stilling pr. 31.12.2019.

Etter avsetning til skatt og andre resultatkomponenter fremkommer et overskudd til disponering på kr 47 960 816,-

Styret foreslår følgende disponering av årets resultat:

Resultat til disponering, tall i kr	47 960 816
Endring i avsetning til naturskadefond	-3 475 069
Endring i avsetning til garantiordning	-891
Netto aktuarielle gevinster/tap på ytelsesbasert pensjonsordning	2 201 483
Avsatt til kundeutbytte, kortsiktig avsetning	-7 305 791
Avsatt til allmennyttige formål, kortsiktig avsetning	-4 000 000
Avsatt til skadeforebyggende tiltak, kortsiktig avsetning	-1 000 000
Overføring til egenkapital	-34 380 547
Sum disponeringer	-47 960 815

Molde, den 27. mars 2019

Styret i Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal gjensidig

Ingebjørg S. Klausen
- styreleder -

Per Arne Rindarøy
- styremedlem -

Øyvind Hansen
- styremedlem -

Olav Håkon Ulfesnes
- nestleder -

Heidi A. Nilsen
- styremedlem -

Vidar Skaar
- adm.dir. -

Linda Kristin Offenberg
- styremedlem -

Sandra Vik
- styremedlem -

RESULTATREGNSKAP

TEKNISK REGNSKAP FOR SKADEFORSIKRING	NOTE	2019	2018
<i>Tall i kr</i>			
Premieinntekter			
Opptjente bruttopremier	4	53 425 126	53 846 843
Gjenforsikringsandel av opptjente bruttopremier		-4 343 299	-3 827 797
Sum premieinntekt for egen regning		49 081 827	50 019 046
Andre forsikringsrelaterte inntekter	8	25 624 630	24 133 010
Erstatningskostnader			
Brutto erstatningskostnader	4	-44 020 574	-42 922 054
Gjenforsikringsandel av brutto erstatningskostnader		12 983 744	12 684 375
Sum erstatningskostnader for egen regning		-31 036 830	-30 237 679
Forsikringsrelaterte driftskostnader			
Salgskostnader	5,6,8	-6 344 535	-6 271 025
Forsikringsrelaterte adm. kostnader inkl. provisjon mottatt gjenforsikring	5,6,8	-1 136 835	-1 504 706
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader		-7 481 370	-7 775 732
Andre forsikringsrelaterte driftskostnader	5,6,7	-27 217 869	-25 074 819
RESULTAT AV TEKNISK REGNSKAP		8 970 388	11 063 826

RESULTATREGNSKAP

IKKE-TEKNISK REGNSKAP	NOTE	2019	2018
<i>Tall i kr</i>			
Netto inntekter fra investeringer			
Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler		16 440 467	13 638 558
Netto driftsinntekt fra eiendom		293 018	293 018
Verdiendringer på investeringer		29 761 075	-33 871 933
Realisert gevinst og tap på investeringer		-5 372 304	26 915 451
Administrasjonskostnader knyttet til investeringer, herunder rentekostnader		-2 313 269	-2 215 007
Sum netto inntekter fra investeringer		38 808 987	4 760 087
Andre inntekter		1 220 767	1 069 367
RESULTAT AV IKKE-TEKNISK REGNSKAP		40 029 754	5 829 454
PERIODENS RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD		49 000 142	16 893 280
Skattekostnad	10	1 162 157	-4 477 271
RESULTAT FØR ANDRE INNTEKTER OG KOSTNADER		50 162 299	12 416 009
Andre inntekter og kostnader			
Andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet			
Estimatendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger	9	-2 935 313	-3 176 289
Skatt på andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet	10	733 830	794 074
Sum andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet		-2 201 483	-2 382 215
TOTALRESULTAT		47 960 816	10 033 794

BALANSE

	NOTE	31.12.2019	31.12.2018
<i>Tall i kr</i>			
EIENDELER			
Investeringer			
Bygninger og andre faste eiendommer			
Eierbenyttet eiendom	11	9 320 386	2 855 984
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
Aksjer og andeler	3,12,13	170 485 319	137 278 477
Rentebærende verdipapirer	3,12,13	311 497 454	291 888 266
Utlån og fordringer	3,12,15	1 736 652	4 260 542
Andre finansielle eiendeler	3,12	1 106 700	1 106 700
Sum investeringer		494 146 511	437 389 969
Gjenforsikringsandel av forsikringstekniske bruttoavsetninger i skadeforsikring			
Gjenforsikringsandel av brutto erstatningsavsetning	12	16 859 629	11 689 434
Sum gjenforsikringsandel av forsikringstekniske bruttoavsetninger		16 859 629	11 689 434
Fordringer			
Andre fordringer	12,15	5 850 012	3 834 543
Sum fordringer		5 850 012	3 834 543
Andre eiendeler			
Anlegg og utstyr	11	2 096 670	245 180
Bankinnskudd	3,12	62 361 612	85 443 534
Pensjonsmidler	2,9,10	5 477 573	2 167 517
Sum andre eiendeler		69 935 855	87 856 232
Andre forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		37 500	12 124
SUM EIENDELER		586 829 507	540 782 302

BALANSE

	NOTE	31.12.2019	31.12.2018
<i>Tall i kr</i>			
EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER			
Opptjent egenkapital (Fond mv.)			
Avsetning til naturskadefond	16	56 054 392	52 579 323
Avsetning til garantiordningen	16	2 415 215	2 414 324
Annen opptjent egenkapital	16	364 907 923	332 728 857
Andre fond	16	43 433 542	43 433 542
Sum opptjent egenkapital		466 811 072	431 156 046
Brutto forsikringsforpliktelser			
Avsetning for ikke opptjent bruttopremie	1,2	24 365 502	24 906 482
Brutto erstatningsavsetning	1,2	44 536 023	40 764 354
Sum brutto forsikringsforpliktelser		68 901 525	65 670 836
Avsetninger for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser	1,9	6 542 603	3 720 098
Forpliktelser ved skatt			
Forpliktelser ved periodeskatt	10	2 860 446	5 522 124
Forpliktelser ved utsatt skatt	10	3 575 659	1 545 382
Sum avsetninger for forpliktelser	12	12 978 708	10 787 604
Forpliktelser			
Avsatt ikke betalt utbytte		7 500 000	7 299 996
Andre forpliktelser		28 689 306	23 821 578
Sum forpliktelser	12	36 189 306	31 121 574
Andre påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	12	1 948 896	2 046 242
SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER		586 829 507	540 782 302

Molde, den 27. mars 2019

Styret i Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal gjensidig

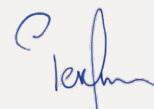
Ingebjørg S. Klausen
- styreleder -

Olav Håkon Ulfesnes
- nestleder -

Linda Kristin Offenber
- styremedlem -

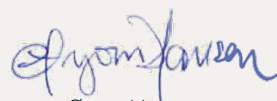
Per Arnel Rindarøy
- styremedlem -

Heidi A. Nilsen
- styremedlem -

Sandra Vik
- styremedlem -

Øyvind Hansen
- styremedlem -

Vidar Skaar
- adm.dir. -

KONTANTSTRØMANALYSE

KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER	2019	2018
<i>Tall i kr</i>		
Innbetalte premier direkte forsikring	52 884 146	53 143 553
Utbetalte gjenforsikringspremier	-4 343 299	-3 827 797
Utbetalte erstatninger og forsikringsytelser dir.forsikring	-36 748 905	-27 032 763
Innbetalte gjenforsikringsoppgjør for erstatninger og forsikringsytelser	4 313 549	5 905 152
Betalte driftskostnader	-15 662 148	-8 210 441
Netto finansinntekter	16 561 666	13 408 414
Betalte skatter	1 264 587	-3 927 785
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	18 269 465	29 458 333
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Netto kontantstrøm lån til kunder mv.	47 005 400	3 000 000
Netto kontantstrøm av aksjer og andeler i andre selskaper	-14 507 468	44 913 250
Netto kontantstrøm av rentebærende verdipapirer	-61 046 477	-41 752 745
Netto kontantstrøm av eiendom	-2 193 000	430 000
Netto kontantstrøm av driftsmidler mv	973 267	0
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-29 768 277	6 590 505
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Betaling av leieforpliktelse	-358 000	0
Betaling av renter vedrørende leieforpliktelse	-108 000	0
Netto kontantstrøm langsiktige fond allmenntilgjengelig, skadeforebyggende og kundeutbytte	-13 641 000	-13 989 953
Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter	-14 107 000	-13 989 953
Netto kontantstrøm for perioden	-25 605 812	22 058 885
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	-25 605 812	22 058 885
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens beg.	89 704 076	67 645 194
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	64 098 264	89 704 076
Spesifikasjon av beholdning av kontanter og kontantekvivalenter		
Innskudd hos kredittinstitusjoner	1 736 652	4 260 542
Kontanter og bankinnskudd *	62 361 612	85 443 534
Sum kontanter og kontantekvivalenter	64 098 264	89 704 076
<i>* Herav bundet på skattetrekkkonto</i>	1 829 810	1 810 295

EGENKAPITALENDRING

KRONER	Naturskade- fond	Garanti- ordning	Andre fond	Ny måling av netto ytelses- basert pensjons- forpl./-eiend.	Annen opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital per 31.12.2017	49 724 631	2 364 855	45 433 542	(18 987 456)	353 719 680	432 255 252
1.1.-31.12.2018						
RESULTAT FØR ANDRE INNETEKTER OG KOSTNADER	2 854 692	49 469			9 511 848	12 416 009
Andre inntekter og kostnader						
Andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet						
Estimatendringer knyttet til ytelses- baserte pensjonsordninger				(3 176 289)		(3 176 289)
Skatt på andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet				794 074		794 074
Sum andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet				(2 382 215)	-	(2 382 215)
Sum andre inntekter og kostnader	-	-	-	(2 382 215)	-	(2 382 215)
Totalresultat	2 854 692	49 469	-	(2 382 215)	9 511 848	10 033 794
Utbetalt/vedtatt kunde utbytte					(6 633 000)	(6 633 000)
Til / fra andre fond			(2 000 000)		(2 500 000)	(4 500 000)
Egenkapital 31.12.2018	52 579 323	2 414 324	43 433 542	(21 369 671)	354 098 528	431 156 046
1.1.-31.12.2019						
RESULTAT FØR ANDRE INNETEKTER OG KOSTNADER	3 475 069	891	-		46 686 339	50 162 299
Andre inntekter og kostnader						
Andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet						
Estimatendringer knyttet til ytelses- baserte pensjonsordninger				(2 935 313)		(2 935 313)
Skatt på andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet				733 830		733 830
Sum andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet				(2 201 483)	-	(2 201 483)
Sum andre inntekter og kostnader	-	-	-	(2 201 483)	-	(2 201 483)
Totalresultat	3 475 069	891	-	(2 201 483)	46 686 339	47 960 816
Utbetalt/vedtatt kunde utbytte					(7 305 791)	(7 305 791)
Til / fra andre fond					(5 000 000)	(5 000 000)
Egenkapital 31.12.2019	56 054 392	2 415 215	43 433 542	(23 571 154)	388 479 077	466 811 072

NOTER

1. REGNSKAPSPRINSIPPER

Regnskapet for 2019 er avlagt i samsvar med regnskapsloven og forskrift om årsregnskap for skadeforsikringsforetak (FOR-2015-12-18-1775). Årsregnskapsforskriften bygger i stor grad på EU-godkjent IFRS'er og tilhørende fortolkningsresultater.

Nye standarder anvendt

IFRS 16 Leieavtaler (2016)

Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal gjensidig implementerte IFRS 16 med virkning fra 1. januar 2019. Leieforpliktelsene har blitt innregnet til nåverdi av de gjenværende leiebetalingene diskontert med marginal lånerente på tidspunktet for førstegangs-anvendelse, samt innregnet tilhørende rett-til-bruk eiendeler til et beløp som tilsvarer leieforpliktelsen i henhold til den modifiserte retrospektive metode.

Implementeringseffektene var som følger:

- Rett-til-bruk eiendeler i balansen økte med kr. 6.954.735.
- Leieforpliktelse i balansen økte med kr. 6.954.735.

Nye standarder og fortolkninger ikke tatt i bruk

En rekke nye standarder, endringer i standarder og fortolkninger er utgitt for regnskapsår som begynner etter 1. januar 2019, og har ikke blitt anvendt ved utarbeidelsen av dette selskaps-regnskapet. De som kan være relevante for foretaket er angitt nedenfor. Foretaket planlegger ikke å implementere disse standardene tidlig.

IFRS 9 Finansielle instrumenter (2014)

IFRS 9 omhandler regnskapsføring av finansielle instrumenter og trer i kraft for regnskapsperioden som begynner på eller etter 1. januar 2018. Se for øvrig avsnittet nedenfor om utsatt implementering. Standarden introduserer nye krav til klassifisering og måling av finansielle eiendeler, inkludert en ny forventet tapsmodell for innregning av verdifall, samt endrede krav til sikringsbokføring.

IFRS 9 inneholder tre primære målekategorier for finansielle eiendeler: amortisert kost, virkelig verdi over andre inntekter og kostnader samt virkelig verdi over resultatet. Finansielle eiendeler skal klassifiseres som enten til amortisert kost, til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader eller til virkelig verdi over resultatet, avhengig av hvordan de forvaltes og hvilke kontraktsfestede kontantstrømegenskaper de har. IFRS 9 introduserer et nytt krav i forbindelse med finansielle forpliktelser øremerket til virkelig verdi, der endringer i virkelig verdi som kan henføres til forpliktelsens kredittrisiko presenteres i andre inntekter og kostnader heller enn i resultatet.

Tapsavsetninger skal i henhold til IFRS 9 måles ved bruk av en forventet tapsmodell i stedet for en inntrådt tapsmodell som i IAS 39. Reglene om verdifall i IFRS 9 vil komme til anvendelse på alle finansielle eiendeler målt til amortisert kost og renteinstrumenter til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader. I tillegg omfattes også låneforpliktelser, finansielle garanti-kontrakter og leasingfordringer av standarden. Hvordan avsetninger for forventede kredittap på finansielle eiendeler skal måles, avhenger av om kredittrisikoen har økt vesentlig siden førstegangsinnregning. Ved førstegangsinnregning og dersom kredittrisikoen ikke har økt betydelig, skal avsetningen tilsvare 12 måneders forventet tap. Dersom kredittrisikoen har økt vesentlig, skal avsetningen tilsvare forventet kredittap over eiendelens levetid. Denne todelte metoden erstatter dagens nedskrivningsmodell.

Endringer i IFRS 4 Anvendelse av IFRS 9 Finansielle instrumenter sammen med IFRS 4 Forsikringskontrakter (2016)

Endringene i IFRS 4 tillater foretak som overveiende driver forsikringsvirksomhet muligheten til å utsette ikrafttredelsesdato for IFRS 9 til 1. januar

2021. Effekten av en slik utsettelse er at de berørte enheter kan fortsette å rapportere i henhold til gjeldende standard, IAS 39 Finansielle instrumenter.

Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal gjensidig er et forsikringsforetak og har besluttet å benytte seg av dette unntaket.

IFRS 17 Forsikringskontrakter (2017)

IFRS 17 Forsikringskontrakter etablerer prinsipper for innregning, måling, presentasjon og opplysninger om utstedte forsikringskontrakter. IFRS 17 er en kompleks standard som inneholder noen grunnleggende forskjeller i forhold til gjeldende regnskapsføring av måling av forpliktelser og innregning av fortjeneste. Forsikringskontrakter vil bli innregnet til en risikostjustert nåverdi av fremtidige kontantstrømmer pluss et beløp som representerer uopptjent resultat i gruppen av kontrakter (kontraktsmessig servicemargin). Hvis en gruppe av kontrakter er eller blir tapsgivende, vil tapet innregnes umiddelbart. Forsikringsinntekter, forsikringskostnader og finansielle forsikringsinntekter eller -kostnader vil bli presentert separat i resultatoppstillingen. Standarden forventes å påvirke foretakets regnskap gjennom en vesentlig endring av måling og presentasjon av inntekter og kostnader. IASB har besluttet å utsette ikrafttredelsesdatoen til IFRS 17 med ett år til rapporteringsperioder som begynner 1. januar 2022 eller senere.

Øvrige endringer i standarder og fortolkningsuttalelser vil ikke ha vesentlig effekt basert på våre foreløpige vurderinger med den virksomheten foretaket har per i dag.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømmer fra driftsaktiviteter presenteres etter den direkte metoden, som gir opplysninger om vesentlige klasser av inn- og utbetalinger.

Innregning av inntekter og kostnader

Premieinntekter mv.

Forsikringspremier inntektsføres i takt med forsikringsperioden. Opptjente bruttopremier beregnes med utgangspunkt i de beløp foretaket har mottatt eller har til gode for forsikringsavtaler hvor forsikringsperioden er påbegynt før periodens avslutning (forfalte bruttopremier). Ved periode-slutt foretas en tidsavgrensing hvor forfalt premie som vedrører neste år periodiseres (endring i avsetning for ikke opptjent bruttopremie). Premieinntekter for egen regning beregnes ved at tilsvarende periodisering gjøres for premie for avgitt gjenforsikring, som reduserer de tilsvarende brutto premiebeløpene. Premie for mottatt gjenforsikring klassifiseres som forfalte bruttopremier, og periodiseres i takt med forsikringsperioden.

Erstatningskostnader

Erstatningskostnader består av betalte bruttoerstatninger redusert med gjenforsikringsandel, i tillegg til endring i brutto erstatningsavsetning, også redusert med gjenforsikringsandel. Direkte og indirekte skadebehandlingskostnader inngår i erstatningskostnadene. Erstatningskostnadene inneholder avviklingstap/-gevinst på tidligere års avsetninger.

Forsikringsrelaterte driftskostnader

Forsikringsrelatert driftskostnader består av forsikringsrelaterte administrasjonskostnader inkludert provisjoner for mottatt gjenforsikring og salgskostnader.

Netto inntekter fra investeringer

Finansinntekter består av renteinntekter på finansielle investeringer, mottatt utbytte, realiserte gevinster knyttet til finansielle eiendeler, endring i virkelig verdi av finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet, samt gevinster på finansielle derivater. Renteinntekter innregnes i resultatet ved bruk av effektiv rente-metode.

Finanskostnader består av rentekostnader på lån, realiserte tap knyttet til finansielle eiendeler, endringer i virkelig verdi av finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet, resultatført verdifall på finansielle eiendeler og resultatført tap på finansielle derivater.

Alle lånekostnader innregnes i resultatet ved bruk av effektiv rente-metoden.

Materielle eiendeler

Eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr

Innregning og måling

Eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr vurderes til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte avskrivninger og akkumulerte tap ved verdifall. Anskaffelseskost inkluderer utgifter som er direkte henførbare til kjøp av eiendelen. Når utstyr eller vesentlige enkeltdele har ulik utnyttbar levetid, regnskapsføres de som separate komponenter.

Eierbenyttet eiendom defineres som eiendom som brukes av Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal gjensidig i utøvelse av sin virksomhet.

Etterfølgende utgifter

Etterfølgende utgifter innregnes i eiendelens balanseførte verdi hvis det er sannsynlig at de fremtidige økonomiske fordelene tilknyttet eiendelen vil tilflyte foretaket, og utgiften tilknyttet eiendelen kan måles pålitelig. Hvis den etterfølgende utgiften er påløpt for å erstatte en del av eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr, aktiveres kostnaden og balanseført verdi av det som erstattes fraregnes. Utgifter til reparasjoner og vedlikehold innregnes umiddelbart i resultatet når de påløper.

Avskrivninger

Hver komponent av eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr avskrives lineært over estimert utnyttbar levetid. Tomter, fritidshus og hytter avskrives ikke. Den forventede utnyttbare levetiden for inneværende og sammenlignbare perioder er som følger:

- eierbenyttet eiendom: 50 år
- anlegg og utstyr: 3-10 år

Avskrivningsmetode, forventet utnyttbar levetid og restverdi vurderes årlig. Eiendelen nedskrives dersom gjenvinnbart beløp er lavere enn balanseført verdi.

Leieavtaler

Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal gjensidig innregner alle identifiserbare leieavtaler som en leieforpliktelse med en tilhørende rett-til-bruk eiendel, med følgende unntak:

- kortsiktige leieavtaler (definert som 12 måneder og kortere)
- underliggende eiendel med lav verdi

For disse leieavtalene innregner Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal gjensidig leiebeløpene som andre operasjonelle driftskostnader i resultatregnskapet etter hvert som de påløper.

Leieforpliktelsen førstegangsinnregnes til nåverdien av leiebetalinger for retten til å bruke underliggende eiendel i leieperioden. Leieperioden defineres som den ikke avbestillbare perioden av leiekontrakten, sammen med perioder dekket av en opsjon om å forlenge leiekontrakten dersom det er overveiende sannsynlig at Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal gjensidig vil utøve opsjonen, og eventuelle perioder dekket av en opsjon på å si opp leieavtalen dersom det er overveiende sannsynlig av Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal gjensidig ikke vil utøve den opsjonen.

Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal gjensidig benytter en felles diskonteringsrente på en portefølje av leieavtaler med noenlunde lignende egenskaper (for eksempel tilnærmet lik varighet).

I etterfølgende perioder måles leieforpliktelsen ved å øke den balanseførte verdien for å reflektere renter på leieforpliktelsen, redusere den balansefør-

te verdien for å gjenspeile betaling av leieforpliktelsen og etterfølgende måling av balanseført verdi for å reflektere eventuelle revurderinger eller modifikasjoner, eller for å reflektere justeringer i leiebetalinger som skyldes en justering i indeks eller rente.

Leieforpliktelsen inngår i regnskapslinjen «Andre forpliktelser» i oppstillingen av finansiell stilling.

Rett-til-bruk eiendelen førstegangsinnregnes til anskaffelseskost, som tilsvarer leieforpliktelsen ved førstegangsinnregning, pluss eventuelle forskuddsbetalinger.

I etterfølgende perioder måles rett-til-bruk eiendelen til anskaffelseskost redusert med akkumulerte avskrivninger og eventuelle tap ved verdifall. Avskrivninger er i henhold til IAS 16 Eiendommer, anlegg og utstyr, med unntak av at rett-til-bruk eiendelen avskrives over det korteste av leieperioden og gjenværende brukstid. IAS 36 Nedskrivning av anleggsmidler benyttes for å avgjøre om en rett-til-bruk eiendel er utsatt for tap ved verdifall og for å innregne eventuelle identifiserte tap ved verdifall.

Rett-til-bruk eiendelen inngår i regnskapslinjen Eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr i oppstillingen av finansiell stilling.

Renteeffekten av diskontering av leieforpliktelsene presenteres separat fra avskrivningskostnaden av rett-til-bruk eiendelene. Avskrivningskostnaden presenteres sammen med øvrige avskrivninger, mens renteeffekten av diskontering presenteres på linjen Administrasjonskostnader knyttet til investeringer, herunder rentekostnader.

Investerings eiendommer

Eiendom som leies ut eller er rene investeringsobjekter, eller begge deler klassifiseres som investerings eiendommer. Disse eiendommene benyttes ikke i produksjon, levering av varer eller tjenester, eller til administrative formål.

Ved førstegangsinnregning vurderes investerings eiendommene til kost, det vil si kjøpesum inkludert direkte henførbare kostnader ved kjøpet. Investerings eiendommer avskrives ikke.

Investerings eiendommene vurderes deretter til virkelig verdi, og alle verdiendringer innregnes i resultatet.

Virkelig verdi baseres på markedspriser, eventuelt justert for forskjeller i type, lokasjon eller tilstand til den enkelte eiendom. Der markedspriser ikke er tilgjengelig vurderes eiendommene individuelt ved at forventet fremtid netto kontantstrøm diskonteres med avkastningskravet for den enkelte investering. I netto kontantstrøm hensyntas eksisterende leiekontrakter og forventninger om fremtidig leieinntekter basert på dagens utleiemarked. Avkastningskravet fastsettes ut fra forventet fremtidig risikofri rente og en individuelt fastsatt risikopremie, avhengig av utleiesituasjon og byggets beliggenhet og standard.

Det foretas også en vurdering mot observerte markedspriser. Verdsettelsen utføres både av eksterne og intern ekspertise, som har betydelig erfaring i å verdsette tilsvarende eiendommer i geografiske områder hvor foretakets investerings eiendommer er lokalisert. Ved bruksendringer og reklassifisering til eierbenyttet eiendom, benyttes virkelig verdi på reklassifiseringstidspunktet som anskaffelseskost for etterfølgende måling.

Forsikringstekniske avsetninger

Avsetning for ikke opptjent bruttopremie

Avsetningen for ikke opptjent bruttopremie er en periodisering av forfalte premier. Avsetningen er relatert til de uopptjente delene av den forfalte premien. Det er ikke gjort fradrag for kostnader av noe slag før den forfalte premien er periodisert.

Brutto erstatningsavsetning

Erstatningsavsetningen skal dekke forventede fremtidige erstatningsutbetalinger for skadetilfeller som på rapporteringstidspunktet er inntruffet, men ikke ferdig oppgjort. Dette inkluderer både meldte saker (RBNS - reported but not settled) og skader som er inntruffet, men ikke meldt (IBNR - incurred but not reported). Avsetningene knyttet til kjente skader er individuelt vurdert av oppgjørsapparatet, mens IBNR-avsetningene er basert på erfaringstall, hvor man tar utgangspunkt i den tiden det tar fra en skade inntreffer (skadedato) til den meldes (meldt dato). Basert på erfaringer og porteføljens utvikling utarbeides det en statistisk modell for å beregne omfanget av etteranmeldte skader. Modellens godhet måles ved å beregne avvik mellom tidligere etteranmeldte skader og etteranmeldte skader som er estimert av modellen.

Diskontering av erstatningsavsetninger gjennomføres som hovedregel ikke.

Erstatningsavsetningen inneholder et element som skal dekke administrasjonskostnader som påløper i forbindelse med skadeoppgjør.

Tilstrekkelighetstest

Det gjennomføres en årlig tilstrekkelighetstest for å kontrollere at nivået på avsetningene er tilstrekkelige sammenlignet med foretakets forpliktelser. Gjeldende estimat på fremtidige erstatningsutbetalinger for det forsikringsansvaret foretaket har på rapporteringstidspunktet, samt tilhørende kontantstrømmer benyttes ved utførelsen av testen. Dette omfatter både skader som er inntruffet før rapporteringstidspunktet (erstatningsavsetningen) og skader som inntreffer fra rapporteringstidspunktet til neste hovedforfall (premieavsetningen). Eventuelt avvik mellom opprinnelig avsetning og tilstrekkelighetstesten medfører avsetning for ikke avløpt risiko.

Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser i skadeforsikring

Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser i skadeforsikring klassifiseres som en eiendel i balansen. Gjenforsikringsandel av ikke opptjent bruttopremie og gjenforsikringsandel av brutto erstatningsavsetning inkluderes i gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser i skadeforsikring. Gjenforsikringsandelen reduseres med forventet tap på krav basert på objektive bevis ved verdifall.

Finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter klassifiseres i en av følgende kategorier:

- til virkelig verdi over resultatet
- tilgjengelig for salg
- investeringer som holdes til forfall
- utlån og fordringer
- finansielle derivater
- finansielle forpliktelser til amortisert kost

Innregning og fraregning

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes når foretaket blir part i instrumentets kontraktsmessige vilkår. Førstegangsinnregning er til virkelig verdi, i tillegg til, for instrumenter som ikke er derivater eller måles til virkelig verdi over resultatet, transaksjonskostnader som er direkte henførbare til anskaffelsen eller utstedelsen av den finansielle eiendelen eller den finansielle forpliktelsen. Normalt vil førstegangsinnregning tilsvare transaksjonsprisen. Etter førstegangsinnregning måles instrumentene som beskrevet nedenfor.

Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktsmessige rettighetene til kontantstrømmer fra de finansielle eiendelene utløper, eller når foretaket overfører den finansielle eiendelen i en transaksjon hvor all eller tilnærmet all risiko og fortjenestemuligheter knyttet til eierskap av eiendelen overføres.

Til virkelig verdi over resultatet

Finansielle eiendeler og forpliktelser klassifiseres som til virkelig verdi over resultatet dersom de holdes for omsetning eller øremerkes til dette ved førstegangsinnregning. Alle finansielle eiendeler og forpliktelser kan øremerkes til virkelig verdi over resultatet dersom

- klassifiseringen reduserer en mismatch i måling eller innregning som ellers ville ha oppstått som følge av ulike regler for måling av eiendeler og forpliktelser.
- de finansielle eiendelene inngår i en portefølje som løpende måles og rapporteres til virkelig verdi.

Transaksjonsutgifter innregnes i resultatet når de påløper. Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet måles til virkelig verdi på rapporteringstidspunktet. Endringer i virkelig verdi innregnes i resultatet.

I kategorien til virkelig verdi over resultatet inngår klassene aksjer og andeler og rentebærende verdipapirer.

Tilgjengelig for salg

Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg er ikke-derivate finansielle eiendeler som ved førstegangsinnregning har blitt plassert i denne kategorien, eller som ikke har blitt plassert i noen annen kategori. Etter førstegangsinnregning måles finansielle eiendeler i denne kategorien til virkelig verdi, og gevinst eller tap innregnes i andre resultatkomponenter, med unntak av tap ved verdifall, som innregnes i resultatet.

Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal gjensidig har ingen finansielle instrumenter i denne kategorien.

Investeringer som holdes til forfall

Investeringer som holdes til forfall er ikke-derivate finansielle eiendeler med faste eller planlagte betalinger i tillegg til en fast forfallsdato, som en virksomhet har intensjoner om og evne til å holde til forfall med unntak av

- de som virksomheten har klassifisert som til virkelig verdi over resultatet ved førstegangsinnregning
- de som tilfredsstillers definisjonen på utlån og fordringer

Investeringer som holdes til forfall måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metoden, redusert med eventuelle tap ved verdifall.

I kategorien investeringer som holdes til forfall inngår klassen obligasjoner som holdes til forfall.

Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal gjensidig har ingen finansielle instrumenter i denne kategorien.

Utlån og fordringer

Utlån og fordringer er ikke-derivate finansielle eiendeler med faste eller planlagte betalinger. Utlån og fordringer måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metoden, redusert med eventuelle tap ved verdifall.

I kategorien utlån og fordringer inngår klassene utlån, fordringer i forbindelse med direkte forretninger og gjenforsikringer, andre fordringer, kontanter og kontantekvivalenter og obligasjoner klassifisert som lån eller fordringer.

Finansielle derivater

Finansielle derivater benyttes i styringen av aksje-, rente- og valutaeksponeringen for å oppnå ønsket risiko og avkastning. Instrumentene benyttes både til handelsformål og for å sikre andre balanseposter. All handel av finansielle derivater foregår innenfor strengt definerte rammer.

Transaksjonsutgifter innregnes i resultatet når de påløper. Etter førstegangsinnregning måles derivatene til virkelig verdi og endringer i verdien innregnes i resultatet. I kategorien finansielle derivater inngår klassene finansielle derivater målt til virkelig verdi over resultatet.

Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal gjensidig har ingen finansielle instrumenter i denne kategorien.

Finansielle forpliktelser til amortisert kost

Finansielle forpliktelser måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metoden. Der hvor tidshorisonten for den finansielle forpliktelsens forfallstidspunkt er relativt kort benyttes den nominelle renten ved beregning av amortisert kost.

I kategorien finansielle forpliktelser til amortisert kost inngår ansvarlig lån, rentebærende forpliktelser, andre finansielle forpliktelser og forpliktelser i forbindelse med forsikring og gjenforsikring.

Definisjon av virkelig verdi

Etter førstegangsinnregning måles investeringer til virkelig verdi over resultatet lik den verdi den enkelte eiendel/forpliktelse kan omsettes for i en velordnet transaksjon mellom markedsaktører på måletidspunktet under de gjeldende markedsforhold.

Ved beregning av virkelig verdi benyttes ulike metoder og teknikker avhengig av type finansielle instrumenter og i hvilken grad de handles i aktive markeder. For finansielle instrumenter som omsettes i aktive markeder benyttes noterte markedspriser eller kurser fra forhandlere, mens for finansielle instrumenter som ikke omsettes i et aktivt marked, fastsettes virkelig verdi ved hjelp av egnede verdsettingsmetoder.

For ytterligere beskrivelse av virkelig verdi, se note 12 Finansielle eiendeler og forpliktelser.

Definisjon av amortisert kost

Etter førstegangsinnregning måles investeringer som holdes til forfall, utlån og fordringer og finansielle forpliktelser som ikke måles til virkelig verdi til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metoden. Ved beregning av effektiv rente estimeres fremtidige kontantstrømmer, og alle kontraktsmessige vilkår ved det finansielle instrumentet tas i betraktning. Honorarer betalt eller mottatt mellom partene i kontrakten og transaksjonskostnader som kan henføres direkte til transaksjonen, inngår som en integrert komponent ved fastsettelsen av den effektive renten.

Verdifall på finansielle eiendeler

Utlån, fordringer og investeringer som holdes til forfall

For finansielle eiendeler som ikke måles til virkelig verdi vurderes det på rapporteringstidspunktet om det foreligger objektive bevis for at det har vært en reduksjon i den virkelige verdien av en finansiell eiendel eller gruppe av eiendeler. Objektive bevis kan være informasjon om betalingsanmerkninger, mislighold, utsteder eller låntaker i finansielle vanskeligheter, konkurs eller observerbare data som indikerer at det er en målbar reduksjon i fremtidige kontantstrømmer fra en gruppe finansielle eiendeler, selv om reduksjonen ennå ikke kan knyttes til en individuell finansiell eiendel i gruppen av eiendeler.

Det vurderes først om det eksisterer objektive bevis på verdifall på finansielle eiendeler som individuelt sett er vesentlige. Finansielle eiendeler som ikke er individuelt vesentlige eller som vurderes individuelt, men som ikke er utsatt for verdifall, vurderes gruppevis med hensyn til verdifall. Eiendeler med likeartede kredittrisikokarakteristikker grupperes sammen.

Dersom det foreligger objektive bevis for at en eiendel er utsatt for verdifall, beregnes tap ved verdifall til forskjellen mellom eiendelens balanseførte verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer diskontert med den opprinnelige effektive renten. Tapet innregnes i resultatet.

Tap ved verdifall reverseres dersom reverseringen objektivt kan knyttes til en hendelse som finner sted etter at tapet ble innregnet. Reverseringen skal ikke resultere i at den balanseførte verdien av den finansielle eiendelen overstiger beløpet for det som amortisert kost ville ha vært dersom

verdifallet ikke var blitt innregnet på tidspunktet da tapet blir reversert. Reversering av tidligere tap ved verdifall innregnes i resultatet.

Tilgjengelig for salg

For finansielle eiendeler tilgjengelig for salg foretas en vurdering av hvorvidt eiendelene er utsatt for tap ved verdifall hvert kvartal. Dersom en reduksjon i virkelig verdi av en eiendel klassifisert som tilgjengelig for salg, sammenlignet med anskaffelseskost, er vesentlig eller har vart mer enn ni måneder, blir akkumulerte tap ved verdifall, målt til forskjellen mellom anskaffelseskost og nåværende virkelig verdi, fratrukket tap ved verdifall på den finansielle eiendelen som tidligere har blitt innregnet i resultatet, fjernet fra egenkapitalen og innregnet i resultatet selv om den finansielle eiendelen ikke har blitt fraregnet.

Tap ved verdifall som er innregnet i resultatet reverseres ikke i resultatet, men i andre resultatkomponenter.

Utbytte

Mottatt utbytte fra investeringer innregnes når foretaket har en ubetinget rett til å motta utbyttet. Avgitt utbytte innregnes som en forpliktelse i samsvar med regnskapslovens bestemmelser. Dette innebærer at utbytte fraregnes i egenkapitalen i det regnskapsåret det avsettes for.

Hendelser etter balansedagen

Ny informasjon etter balansedagen om foretakets finansielle stilling på balansedagen er hensyntatt i årsregnskapet. Hendelser etter balansedagen som ikke påvirker foretakets finansielle stilling på balansedagen, men som vil påvirke foretakets finansielle stilling i fremtiden er opplyst om dersom dette er vesentlig. Det vises til note 17.

Pensjoner

Pensjonsforpliktelser vurderes til nåverdien av de fremtidige pensjonsytelser som regnskapsmessig anses som opptjent på rapporteringstidspunktet. Fremtidige pensjonsytelser beregnes med utgangspunkt i forventet lønn på pensjoneringstidspunktet. Pensjonsmidler vurderes til virkelig verdi. Netto pensjonsforpliktelse er differansen mellom nåverdien av de fremtidige pensjonsytelsene og virkelig verdi av pensjonsmidlene. Det avsettes for arbeidsgiveravgift i den perioden en underfinansiering oppstår. Netto pensjonsforpliktelse fremkommer i balansen på linjen for Pensjonsforpliktelser. Eventuell overfinansiering balanseføres i den grad det er sannsynlig at overfinansieringen kan utnyttes. En overfinansiering i en sikret ordning kan ikke motregnes mot en underfinansiering i en usikret ordning. Dersom det er en netto overfinansiering i den sikrede ordningen innregnes denne som Pensjonsmidler.

Periodens pensjonsopptjening (service cost) og netto rentekostnad (-inntekt) resultatføres løpende, og presenteres som en driftskostnad i resultatet. Netto rentekostnad beregnes ved å anvende diskonteringsrenten for forpliktelsen på begynnelsen av perioden på netto forpliktelsen. Netto rentekostnad består derfor av rente på forpliktelsen og avkastning på midlene.

Avvik mellom estimert pensjonsforpliktelse og estimert verdi av pensjonsmidler ved forrige regnskapsår og aktuarberegnet pensjonsforpliktelse og virkelig verdi av pensjonsmidlene ved årets begynnelse innregnes i andre inntekter og kostnader. Disse vil aldri bli reklassifisert over resultatet.

Gevinster og tap på avkortning eller oppgjør av en ytelsesbasert pensjonsordning innregnes i resultatet på det tidspunkt avkortningen eller oppgjøret inntreffer.

Pliktige tilskudd til innskuddsbasert pensjonsordning innregnes som personalkostnader i resultatet når de påløper.

Skatt

Skattekostnad består av summen av periodeskatt og utsatt skatt.

Periodeskatt

Periodeskatt er betalbar skatt på skattepliktig inntekt for året, basert på skattesatser som var vedtatt eller i hovedsak vedtatt på rapporteringstidspunktet, og eventuelle endringer i beregnet periodeskatt for tidligere år.

Utsatt skatt

Utsatt skatt beregnes på bakgrunn av forskjeller mellom balanseførte verdier og skattemessige verdier av eiendeler og forpliktelser på rapporteringstidspunktet. Forpliktelser ved utsatt skatt innregnes for alle skatteøkende midlertidige forskjeller. Eiendeler ved utsatt skatt innregnes for alle skattereduserende midlertidige forskjeller i den grad det er sannsynlig at det oppstår fremtidige skattepliktige inntekter som de skattereduserende midlertidige forskjellene kan utnyttes mot. Dersom utsatt skatt oppstår i forbindelse med førstegangsinregning av en forpliktelse eller eiendel overtatt i en transaksjon som ikke er en virksomhetssammenslutning, og den ikke påvirker det finansielle eller skattepliktige resultatet på transaksjonstidspunktet, blir den ikke innregnet.

Innregning

Periodeskatt og utsatt skatt innregnes som kostnad eller inntekt i resultatregnskapet, med unntak av utsatt skatt på poster som er innregnet i andre resultatkomponenter, hvor skatten da innregnes i andre resultatkomponenter, eller i de tilfeller hvor den oppstår som følge av en virksomhetssammenslutning. Ved virksomhetssammenslutning beregnes utsatt skatt på differansen mellom virkelig verdi av eiendeler og forpliktelser overtatt i virksomhetssammenslutning og deres balanseførte verdi.

Transaksjoner med samarbeidende selskaper

Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal gjensidig opererer som agent på vegne av Gjensidige Forsikring ASA. For disse tjenestene mottas det provisjoner. For de tjenester Gjensidige Forsikring ASA yter Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal gjensidig ved å drifte brannforretningen, betales en godtgjørelse til Gjensidige Forsikring ASA. Det samme gjelder øvrig bistand.

2. BRUK AV ESTIMATER

Utarbeidelsen av regnskapet i samsvar med IFRS og anvendelsen av de valgte regnskapsprinsipper innebærer at ledelsen må foreta vurderinger, utarbeide estimater og anvende forutsetninger som påvirker balanseført verdi av eiendeler og forpliktelser, inntekter og kostnader. Estimaterne og de tilhørende forutsetningene er basert på historisk erfaring og andre faktorer som er vurdert å være forsvarlig basert på de underliggende forholdene. Faktiske tall kan avvike fra disse estimatene. Estimaterne og de tilhørende forutsetninger blir gjennomgått regelmessig. Endringer i regnskapsmessige estimater innregnes i den perioden estimatene endres hvis endringen kun påvirker denne perioden, eller både i den perioden estimatene endres og i fremtidige perioder hvis endringene påvirker både eksisterende og fremtidige perioder.

Nedenfor omtales de regnskapsprinsippene som benyttes av Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal gjensidig, hvor vurderinger, estimater og forutsetninger kan avvike vesentlig fra de faktiske resultatene.

Forsikringstekniske avsetninger

Bruk av estimater ved beregning av forsikringstekniske avsetninger gjelder hovedsakelig erstatningsavsetninger.

Forsikringsprodukter deles i hovedsak i to hovedgrupper, bransjer med kort eller lang avviklingstid. Med avviklingstid menes hvor lang tid det går fra et tap eller en skade inntreffer (skadedato) til tapet eller skaden er meldt og

deretter utbetalt eller oppgjort. Korthalede bransjer er for eksempel forsikring av bygninger, mens langhalede bransjer primært omfatter forsikring av personer. Usikkerheten i korthalede bransjer er i hovedsak knyttet til skadens størrelse. Brannkassen har kun forsikringsprodukter i den korthalede gruppen.

3. RISIKO OG KAPITALSTYRING

Oversikt

Risikostyring er en del av den daglige virksomheten i Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal gjensidig. En helhetlig styring av risiko sikrer at ulike risikoer vurderes og håndteres på en konsistent måte. Formålet med risikostyring i Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal gjensidig er at risikoeksponeringen ikke skal overstige risikoevnen. Gjennom en sterk risikostyring vil risikoer identifiseres, analyseres, kvantifiseres og styres både med sikte på å redusere usikkerhet og store økonomiske tap. Foretaket sin virksomhet innebærer både forsikringsmessig og finansiell risiko. Den forsikringsmessige risiko er knyttet til brann- og naturskade-forsikring overfor foretakets kunder, mens finansrisikoen er relatert til foretakets investeringsrisiko hovedsakelig knyttet til foretakets kapitalforvaltning.

Organisering

Styret har det overordnede ansvar for at risikonivået er tilfredsstillende sett i forhold til foretaket sin soliditet og risikovilje. Dette innebærer å sikre at det eksisterer nødvendige retningslinjer, rutiner og rapportering for en tilfredsstillende risikostyring og for at lover og forskrifter etterleves, samt at arbeidet med risikostyring og internkontroll er hensiktsmessig organisert og dokumentert.

Daglig leder er ansvarlig for risikostyringen. Det pågår en kontinuerlig prosess for å forebygge og avdekke etterlevelsrisiko ift. lover og forskrifter, samt interne policyer og instruksjoner.

Forsikringsrisiko

Hovedgrunnlaget for forsikring er overføring av risiko fra forsikringstaker til forsikringsselskap. Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal gjensidig mottar forsikringspremie fra et stort antall forsikringstakere, og til gjengjeld forplikter man seg som forsikringsgiver til å betale erstatning dersom en skade inntreffer. Forsikringsrisiko vil derfor utgjøre en stor del av den totale risikoeksponeringen. Forsikringspremier mottas på forhånd, og avsettes for å dekke fremtidige skadeutbetalinger. Risikoen i en enkelt forsikringskontrakt er sannsynligheten for at den forsikrede hendelse inntreffer og usikkerheten med hensyn til størrelsen av det påfølgende erstatningsbeløpet. Det ligger i forsikringskontraktens natur at denne risikoen er tilfeldig og derfor må estimeres.

Erfaring viser at jo større en portefølje av ensartede forsikringskontrakter er, desto mindre vil den relative variabiliteten omkring det forventede resultat være. Dessuten vil en mer diversifisert portefølje ha mindre sannsynlighet for påvirkning fra endringer i en delportefølje. Ved utforming av tegningspolicy er det tatt sikte på spredning mellom ulike typer forsikringsrisiko samt å oppnå en tilstrekkelig stor forsikringsbestand innenfor hver kategori til å redusere variabiliteten i det forventede resultatet.

Faktorer som kan ha negativ innvirkning på forsikringsrisiko i brannforsikring kan være mangel på risikospredning når det gjelder risikotype, forsikringssum og art av næringsvirksomhet som forsikringen dekker. Uventet økning i inflasjonen vil også ha negativ effekt på skadeutbetalinger.

Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal gjensidig tilbyr brannforsikringsprodukter og tilhørende naturskadeforsikring rettet mot privatkunder, landbruk og næringsliv i sitt geografiske konsesjonsområde. Brannkassen er selv ansvarlig for de brannskader som inntreffer for sine kunder. Siden det er stor variasjon i brannskadene størrelse er det kjøpt reassuranseskytelse hos Gjensidige Forsikring ASA. For 2019 er egenregningen 4.500.000 kroner; dvs at kun skader opp til denne grensen belastes brannkassens regnskap. Reassuransesprogrammet består hovedsakelig av ikke-proporsjonal reassuranses og er basert på beregnet eksponering, skadehistorikk og kapitalstruktur. Reassuransesfunksjonen administreres i Gjensidige Forsikring ASA, som også inkluderer administrasjon av reassuransesprogrammet for de samarbeidende brannkassenes brannforsikring.

Naturskadeforsikring i Norge ivaretas gjennom et obligatorisk medlemskap i Norsk Naturskadepool. Dette er en ordning myndighetene har bedt norske forsikringselskaper administrere, og naturskadepremien fastsettes av myndighetene. Premien innkreves av forsikringselskapene i tilknytning til brannforsikrede objekter. Gjennom denne ordningen blir Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal gjensidig eksponert for sin markedsandel (basert på brannforsikringssum) av summen av erstatningene i det norske markedet. Poolen kjøper, på vegne av medlemmene, et eget reassuransesprogram, noe som ytterligere reduserer risikoeksponeringen til medlemselskapene. Forsikringsrisikoen vurderes som moderat med de reassuransedekninger som er kjøpt.

Skadefrekvens og erstatningsstørrelse

Skadefrekvens og erstatningsstørrelse, gjennomsnittsskade, kan påvirkes av flere faktorer. En økning i skadefrekvens kan være sesongbetont eller skyldes mer varig påvirkning. For forsikring av bygninger, inventar og løsøre vil vinterkulde føre til økt skadefrekvens for eksempel på grunn økt bruk av elektrisk strøm og fyring for oppvarming av hus. Mer varige endringer i skadefrekvensnivå kan oppstå for eksempel på grunn av endret kundeatferd og nye skadetyper. En varig endring i skadefrekvensnivå vil ha stor påvirkning på lønnsomheten. For brannforsikring er skadefrekvensen på et mye lavere nivå enn i mange andre bransjer.

Størrelsen på erstatningsbeløpene påvirkes av flere faktorer. I brannforsikring kan storskader få stor påvirkning på erstatningskostnadene. Antall storskader i løpet av et år viser stor variasjon fra et år til et annet. Dette gjelder spesielt for næringslivsmarkedet. De fleste bransjer vil ha en underliggende utvikling i gjennomsnittlig erstatningsbeløp på grunn av inflasjon. Historisk har skadeinflasjon for bygning vært noe høyere enn konsumprisindeksen.

Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal gjensidig håndterer disse risikoene hovedsakelig gjennom tett oppfølging av utviklingen innen brann- og naturskadeforsikring, tegningsstrategi og aktiv skadebehandling.

Sensitivitetsanalyse – forsikringstekniske avsetninger

Beregning av forsikringstekniske avsetninger for en forsikringsportefølje innebærer at man skal finne et anslag for verdien av de fremtidige kontantstrømmer for erstatningsutbetaling, og det vil alltid være elementer av usikkerhet ved slike beregninger. Det er denne type usikkerhet som forbindes med avsetningsrisiko. Usikkerheten vil være avhengig av egenskaper ved risikotypen. Brann- og naturskadeforsikring er risiko med kort avviklingstid og er dermed mindre eksponert for endringer som påvirker erstatningsutbetalinger i fremtiden.

Inflasjonsrisiko ligger latent i de fleste forsikringsprodukter. Effekten vil variere som følge av produktenes utforming og de vilkår som gjelder ved skadeoppgjør.

Endring i inflasjon (+/- 1-prosentpoeng)

tall i 1 000 kr	2019	2018
Brannforsikring	844	374
Naturskadeforsikring	57	75
Totalt	901	449

Kapitalstyring

Kjernen i forsikring er overføring av risiko, og foretaket er eksponert for risiko både innen forsikrings- og investeringsvirksomheten. Identifisering, kvantifisering og styring av risiko utgjør en vesentlig del av virksomheten. Ethvert forsikringselskap må sørge for at kapitalbasen er tilstrekkelig i forhold til risikoeksponeringen. På den annen side har solvenskapital, eller egenkapital, en kostnad.

Et viktig mål for kapitalstyring er å balansere disse to aspektene. Foretakets mål for kapitalstyring er å sikre tilstrekkelig kapitalisering i forhold til negative utfall uten at det skaper en vanskelig finansiell situasjon, samt sørge for at foretakets kapital anvendes på en mest mulig effektiv måte.

Strategi og reglement for kapitalforvaltningen spesifiserer kravene til foretakets kapital. Kapitalstyringen følges opp av daglig leder som påser at kravene gitt av styret etterleves.

Forsikringsvirksomheten er underlagt kapitalkrav fra myndighetene. Kapitalsituasjon for foretaket rapporteres til relevante tilsynsmyndigheter. For foretaket er gjeldende regulatorisk krav basert på standardformelen gitt i Solvens II-regelverket. Foretaket har en sterk kapitalisering.

Regulatorisk kapitalkrav

Det regulatoriske kapitalkravet er beregnet ved bruk av standardformel i henhold til Solvens II-regler. Kapitalkravet for foretaket er 105,4 millioner kroner ved årsslutt. Tellende kapital er 463 millioner kroner. Dette gir en solvensmargin på 439 %.

Kapitalsituasjonen beregnes basert på foretakets forståelse og tolkning av krav og premisser gitt i lov og forskrift.

Tabell 1 – Regulatorisk solvenskapitalkrav (SCR)

tall i 1 000 kr	2019	2018
Tellende kapital til å dekke solvenskapitalkravet	463 077	422 560
Solvenskapitalkrav (SCR)	105 433	74 810
Overskuddskapital	357 644	347 750
Solvensmargin etter Solvency II	439 %	565 %

Tellende kapital til å møte solvenskapitalkravet er differansen mellom eiendeler og forpliktelser beregnet i henhold til Solvens II prinsipper, justert for foreslått utbytte og ansvarlig lånekapital.

I tillegg til solvenskapitalkravet er det definert et absolutt minimums kapitalbehov. Dette kalles minstekapitalkravet (MCR). Fallende kapitalen under dette nivået, vil det være forbudt å fortsette virksomheten.

Det er et regulatorisk minstekapitalkrav som skal være mellom 25 prosent og 45 prosent av solvenskapitalkravet.

Tabell 2 – Regulatorisk minstekapitalkrav (MCR)

tall i 1 000 kr	2019	2018
Minstekapitalkrav øvre grense (45% av SCR)	47 445	33 665
Minstekapitalkrav nedre grense (25% av SCR)	26 358	18 703
Absolutt minstekapitalkrav (EUR 2,5 mill.)	25 630	23 882
Minstekapitalkrav (MCR)	26 358	23 882
Forholdet mellom tellende ansvarlig kapital og MCR	1577 %	1633 %

Tellende kapital er delt inn i tre kapitalgrupper i henhold til Solvens II-regelverket. Foretaket har i hovedsak kapital i kapitalgruppe 1, som regnes for å være kapital av beste kvalitet. Av samlet tellende kapital kommer 410 millioner kroner fra kapitalgruppe 1.

Kapital i kapitalgruppe 2 består av avsetning til naturskadekapital. Naturskadekapital er kapital som bare kan brukes til å dekke krav etter naturskader, men som i en insolvent situasjon også kan benyttes til å dekke andre forpliktelser.

Foretaket har ikke kapital i kapitalgruppe 3.

Tabell 3 – Tellende kapital til å møte kravet til kapital

tall i 1 000 kr	2019	2018
Basiskapital:		
- Kapitalgruppe 1	410 361	385 155
- Kapitalgruppe 2	5 271	4 776
- Kapitalgruppe 3	0	0
Sum basiskapital	415 632	389 931
Supplerende kapital	0	0
Total tellende ansvarlig kapital MCR	415 632	389 931
- Kapitalgruppe 2 for SCR-formål	47 445	32 629
Total tellende ansvarlig kapital SCR	463 077	422 560

De viktigste forskjellene mellom verdivurdering i henhold til Solvens II-prinsipper og regnskapsprinsipper er:

- Immaterielle eiendeler er verdsatt til null under Solvens II
- Hold-til-forfall-obligasjoner er vurdert til virkelig verdi under Solvens II, mens amortisert kost brukes for regnskapsformål
- Forsikringstekniske avsetninger er vurdert annerledes (se nedenfor for mer informasjon)
- Kundefordringer verdsettes til null i Solvens II, da kontantstrømmen relatert til disse inngår i beregningen av forsikringstekniske avsetninger (premieavsetningen)
- Garantiordningen er behandlet som en forpliktelse under Solvens II, mens det regnes som egenkapital i henhold til regnskapsprinsipper
- Ulik verdivurdering av utsatt skatt som følge av forskjellene ovenfor

Ifølge Solvens II-prinsipper er forsikringstekniske avsetninger gitt ved summen av et beste estimat og en risikomargin. For skadeforsikring kan beste estimat for forsikringstekniske avsetninger deles opp i premieavsetninger og erstatningsavsetninger. Tabellene nedenfor viser de forsikringstekniske avsetningene for foretaket i henhold til Solvens II-prinsipper og regnskapsprinsipper

Tabell 4 – Forsikringstekniske avsetninger

tall i 1 000 kr	Regnskap	Solvens II	Forskjell
Erstatningsavsetninger for skadeforsikringer	44 536	46 078	1 542
Premieavsetning for skadeforsikringer	24 366	15 450	-8 916
Risikomargin	0	3 369	3 369
Sum forsikringstekniske avsetninger	68 902	64 897	-4 005

Erstatningsavsetningene for skadeforsikringer er diskontert i Solvens II, mens erstatnings-avsetningene ikke er diskontert i regnskapstallene. Alle øvrige forutsetninger for Solvens II formål er identiske med de regnskapsmessige forutsetninger.

Premieavsetningene for skadeforsikringer i Solvens II er beregnet som nåverdien av fremtidige kontantstrømmer for ikke avløpt risiko for kontrakter innen kontraktens grense. Premieavsetningene i henhold til regnskapsprinsipper tilsvarer ikke avløpt risiko av forfalt premie for kontrakter som gjelder på verdsettelsestidspunktet, hvor det ikke gjøres fradrag for eventuelle kostnader før den forfalte premien periodiseres. Den praktiske konsekvensen av denne forskjellen er i hovedsak at forventet fremtidig overskudd for kontraktene foretaket er ansvarlig for inkluderes som tellende kapital i Solvens II-balansen. At premieavsetningene i Solvens II er diskontert gir også en forskjell.

En risikomargin inkluderes i de forsikringstekniske avsetningene i henhold til Solvens II-prinsipper. Risikomargin beregnes som kostnaden ved å ha nødvendig kapital for eventuelt å avvikle virksomheten.

Merk at Solvens II rentekurver, uten volatilitetsjustering, benyttes for å beregne forsikringstekniske avsetninger. Ingen overgangsregler benyttes.

Regulatorisk solvenskapitalkrav er bygget opp for å ta høyde for ulike risikokilder.

Markedsrisiko er den største risikoen for Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal gjensidig. Innen skadeforsikring er risikoen hovedsakelig knyttet til usikkerhet i forsikringsresultatet for det neste året (premierisiko), samt at risikoen for at erstatningsavsetningene ikke er tilstrekkelige (reserverisiko). Motpartsrisiko og operasjonell risiko bidrar også til kapitalkravet.

Det oppstår en diversifiseringsfordel siden alle risikoene ikke vil inntreffe på samme tid.

Tabell 5 – Regulatorisk solvenskapitalkrav

tall i 1 000 kr	2019	2018
Tilgjengelig kapital		
Kapitalkrav for skadeforsikringer	25 860	23 455
Kapitalkrav for markedsrisiko	92 041	60 256
Kapitalkrav for motpartsrisiko	5 188	7 149
Diversifisering	-19 503	-17 909
Basis solvenskapitalkrav	103 586	72 951
Operasjonell risiko	1 847	1 859
Sum regulatorisk solvenskapitalkrav	105 433	74 810

Regulatorisk usikkerhet relatert til Solvens II

Det er fortsatt noe usikkerhet knyttet til hvordan garantiavsetningen skal behandles i Solvens II. Finanstilsynet argumenterer for at garantiavsetningen skal behandles som en forpliktelse under Solvens II. Foretaket er av den oppfatning at særnorske avsetninger som faktisk er et egenkapitalelement, bør behandles som solvenskapital. Foretaket vil fortsette å arbeide for et regelverk i tråd med dette. Inntil en endelig avklaring foreligger er garantiavsetningen behandlet som forpliktelse under Solvens II.

Styring av finansiell risiko

Finansiell risiko er et samlebegrep for flere typer risiko i forbindelse med finansielle eiendeler. De ulike finansielle risikotypene beskrives nærmere nedenfor.

Aksjekursrisiko defineres som verdifall som følge av reduserte aksjepriser. Konsekvensen av ulike verdifall vil fremgå av stresstest nedenfor.

Renterisiko defineres som verdifall som følge av endring av rentenivå. Denne risikoen styres gjennom durasjonsmål. Maksimal durasjon iflg vårt finansreglement er 4 år.

Kredittspredd-risiko defineres som verdifall som følge av at prisen for kredittrisiko endres. Denne måles på samme måte som renterisiko.

Valutarisiko defineres som tapet som følge av endringer i valutakurser. Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal vil direkte og indirekte gjennom sine plasseringer være eksponert mot endringer i valutakurser. Den direkte eksponeringen er forsøkt redusert gjennom at de ikke er fortetta investeringer i papirer som noteres i utenlandsk valuta.

Kredittrisiko defineres som tap som oppstår hvis en utsteder ikke oppfyller sine forpliktelser eller pga økte risikopremier for obligasjoner med kredittrisiko.

I vårt finansreglement er det definerte rammer for hvor stor andel av våre obligasjonsplasseringer som skal ligge innenfor de ulike ratingklassene. Styret mottar kvartalsvis rapportering om ratingen på utstederne og om forvalterne holder seg innenfor de rammer som er fastsatt av styret.

Likviditetsrisiko defineres som manglende evne til å møte betalinger ved forfall, eller ved at selskapet må realisere investeringer til en høy kostnad for å kunne utføre betalinger. I Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdal er kapitalen i hovedsak plassert i likvide børnoterte aksjer samt obligasjoner som lett lar seg omsette. Likviditetsrisikoen i selskapet anses som minimal, ettersom om lag 90 % av balansen er omsettelig innen en uke.

Investeringsstrategi og risikoeksponering er sammen med finansreglement oppe til styrebehandling en gang for året. Styret fastsetter øvre rammer for hvor stor andel av selskapets balanse som kan være plassert innenfor de ulike aktivaklasser. Aktivaallokeringen skal holdes innenfor disse grensene til enhver tid. Tabellen nedenfor viser selskapets aktivaallokering ved utgangen av 2019.

Aktivklasse	1000 kr	prosent
Eiendom	9 320	2 %
Aksjer, andeler og andre finansielle eiendeler	171 592	29 %
Obligasjoner og obligasjonsfond	311 497	53 %
Bank	62 361	11 %
Øvrige eiendeler og fordringer	32 060	5 %
Sum balanse	586 830	100 %

Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdal er et selskap som er overkapitalisert. Premieinntekter for egen regning i 2019 er 49 mill. kroner. Forvaltningskapitalen er 586 mill. kroner.

Strategi for aksjeeksponering er vedtatt i selskapets finansreglement. Selskapet har definerte intervaller for eksponeringen etter ulike nivå for pris/bok på Oslo Børs. Når P/B er 1,25 eller lavere kan selskapet være eksponert inntil maksimal aksjeramme på 60 %. Rammen beregnes med utgangspunkt i verdjustert balanse. Når Oslo Børs er priset høyere enn 2,0 P/B vektas aksjeeksponeringen ned til laveste intervall, som er inntil 30 % av verdjustert balanse.

Formålet med en slik strategi er at forvalter er forpliktet som en langsiktig investor å kjøpe aksjer når de er billigst, mens vi er forpliktet til å selge aksjer når de er priset på det høyeste.

Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal har ingen eksponeringer i private equity fond/selskaper eller hedgefond.

Tabellen nedenfor viser selskapets 10 største aksjeplasseringer pr. 31.12.19

Selskap	1000 kr	Andel av forv.kapital
Pareto Global C aksjefond	25 303	4 %
Odin Eiendom A aksjefond	11 703	2 %
TGS-NOPEC Geophysical Company	13 034	2 %
Yara International	12 344	2 %
Sparebank 1 SR-bank	9 420	2 %
Lerøy Seafood group	8 214	1 %
Wih. Wilhelmsen (ser. A)	7 079	1 %
Sparebank 1 Midt-Norge	6 884	1 %
Sparebank Nord-Norge	6 543	1 %
Subsea 7 S.A.	6 412	1 %
Sum 10 største aksjer	106 936	18 %
Sum aksjer	170 485	29 %
Sum forvaltningskapital	586 829	100 %

Stresstest aksjer

For å vise aksjeporteføljens sensitivitet for et fall i aksjekurser, viser tabellen nedenfor effekten av et mulig scenario ved alternative eksponeringer. Tallene viser effekt på egenkapitalen, men tar ikke hensyn til skatteeffekter.

Beregningen er gjort med basis i selskapets balanse pr 31.12.2019 på 587 mill. kroner og en egenkapital pr. 31.12.2019 på 467 mill. kroner.

Eksponeringsgrad i aksjer	Aksjebeholdning	Verdifall på 30 %	Verdifall i % av
		på Oslo Børs	egenkapital
		mill. kr	
45 %	264,15	79	17 %
35 %	205,45	62	13 %
25 %	146,75	44	10 %

Renterisiko

Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal har en vesentlig andel av balansen plassert i rentepapirer. De fleste obligasjonene er plassert i solide norske spare- og forretningsbanker samt norske industriforetak. Papirene er lett omsettelig i markedet. Selskapet har ingen plasseringer i utenlandske rentepapirer og følgelig ikke eksponert mot valutarisiko. Det er heller ikke foretatt noen investeringer i hedgefond eller strukturerte produkter. Innenfor eiendom har selskapet en andel i et forretningsbygg i Kristiansund N; andelen tilsvarer ca 0,5 % av selskapets balanse.

Nedenfor vises selskapets 10 største obligasjonsplasseringer pr 31.12.2019

Utsteder	1000 kr	Andel av forv.kapital
Sparebank 1 SMN	20 226	3 %
Sparebank 1 SR-bank	17 211	3 %
Dnb	15 160	3 %
Sparebanken Vest	12 215	2 %
Sparebanken Møre	10 176	2 %
Sparebank 1 Nord-Norge	10 129	2 %
Gjensidige Forsikring	10 080	2 %
Norsk Hydro	10 063	2 %
Statkraft AS	10 002	2 %
Wallenius Wilhelmsen	8 529	1 %
Sum 10 største	123 792	21 %
Sum renteportefølje eks. fond	241 152	41 %
Sum renteportefølje inkl. fond	311 497	53 %
Sum forvaltningskapital	586 829	100 %

Sensitivitet renteportefølje

Durasjon på obligasjonsporteføljen er 0,22 år. En renteøkning på 1 % vil på vår totale renteportefølje på 311,5 mill. kroner ha en negativ resultateffekt på ca 0,66 mill. kroner.

Årsaken til at resultateffekten blir så minimal, skyldes at ingen av våre obligasjonslån er bundet med fast rente. Renterisikoen på porteføljen er dermed på et lavt nivå. Risikoen for endringer i prisen på kreditttrisiko er i porteføljen større enn renterisikoene. Gjennomsnittlig løpetid på obligasjoner frem til forfall og/eller dato for call er ca 2,9 år. En økning på 1,0 % i kredittspredene vil med dagens rentenivå føre til at markedsverdien av porteføljen reduseres med ca 2,8%.

Kreditttrisiko

Gjensidige Nordmøre og Romsdal er eksponert mot kreditttrisiko, det vil si risiko for at en motpart ikke kan gjøre opp for sine forpliktelser ved forfall eller risiko for at kredittmarginene øker.

I selskapets finansreglement reguleres rammene for plasseringer innenfor de ulike rating grupperingene: beste, moderat og høyere kreditttrisiko.

Styret mottar kvartalsvis rapportering som dokumenterer om forvalterne holder seg innenfor de rammer som er fastsatt av selskapet styre.

Vedrørende rating er det benyttet en kombinasjon av rating fra ratingbyråer, automatisert kredittscore publisert av banker og meglerforetak, og egne vurderinger.

Fordeling av rentepapirer spesifisert på risikogruppe pr 31.12.2019

Kreditttrisiko	Maksimalt i risikoklasse	Beholdning 31.12.19
Beste risiko	100 %	1,7 %
Moderat kreditttrisiko	80 %	29,5 %
Høyere kreditttrisiko	25 %	21,8 %

4. PREMIEINNTEKTER OG ERSTATNINGSKOSTNADER MV. I SKADEFORSIKRING

Forfalte premier, tall i 1000 kr	Brannforretning Norge	Naturforretning Norge	Sum Norge
Brutto – direkte forretning og mottatt proporsjonal gjenforsikring	46 652	6 232	52 884
Gjenforsikringsandel	-3 348	-995	-4 343
For egen regning	43 304	5 237	48 541
Opptjente premier			
Brutto – direkte forretning og mottatt proporsjonal gjenforsikring	47 199	6 226	53 425
Gjenforsikringsandel	-3 348	-995	-4 343
For egen regning	43 851	5 231	49 082
Erstatningskostnader			
Brutto – direkte forretning og mottatt proporsjonal gjenforsikring	-42 265	-1 756	-44 021
Gjenforsikringsandel	12 984	-	12 984
For egen regning	-29 281	-1 756	-31 037
Påløpte brutto erstatningskostnader			
Innruffet i år brutto	-29 457	-2 323	-31 780
Innruffet tidligere år brutto	-12 808	567	-12 241
Avsetning for ikke opptjent bruttopremie	21 511	2 855	24 366
Brutto erstatningsavsetning	41 636	2 900	44 536

5. KOSTNADER

Tall i 1000 kr	2019	2018
Forsikringsrelaterte adm.kostnader:		
Avskrivninger og verdiendringer	208	454
Lønns- og personalkostnader	21 862	20 941
Honorarer tillitsvalgte	845	853
IKT-kostnader	932	936
Godtgjørelse til revisor (inkl. mva)	372	181
Andre kostnader	10 397	9 483
Avgitt kostnader knyttet til mottatt provisjon	-27 171	-25 075
Avgitt lønns- og personalkostnader salg	-4 075	-4 064
Avgitt øvrige salgskostnader	-2 241	-2 206
Sum	1 129	1 505
Salgskostnader:		
Lønns- og personalkostnader	4 075	4 064
Provisjon	37	1
Øvrige salgskostnader	2 241	2 206
Sum	6 353	6 271
Spesifikasjon av revisors godtgjørelse:		
Revisjon	135	138
Attestasjonstjenester	0	0
Revisjon - rådgivning skatt	137	0
Rådgivning - annen rådgivning	0	44
Sum	272	182

6. LØNN OG GODTGJØRELSE

2019 Tall i 1000 kr	Lønn/godtgjørelse	Pensjon	Honorar	SUM
Gjennomsnittlig antall ansatte	23			
Ledende ansatte				
Adm. direktør Vidar Skaar	1 546	141		1 687
Salgssjef Randi Pedersen	1 040	64		1 104
Salgssjef Eyvind Pettersson, ansatt 01.10.19	244			244
Sum ledende ansatte				3 035
Styret - 7 medlemmer				
Styreleder Ingebjørg Klausen			148	148
Nestleder Olav Håkon Ulfsnes			70	70
Styremedlem Linda Kristin Offenbergh			63	63
Styremedlem Heidi Nilsen			60	60
Styremedlem Per Arne Rindarøy			53	53
Styremedlem Øyvin Hansen			63	63
Styremedlem Sandra Vik			60	60
Varamedlemmer/avtroppende medlemmer			58	58
Sum honorar til styret				572
Valgkomite, honorar til 7 medlemmer				86
Generalforsamling, honorar til 50 medlemmer				217

2018 Tall i 1000 kr	Lønn/godtgjørelse	Pensjon	Honorar	SUM
Gjennomsnittlig antall ansatte	23,5			
Ledende ansatte				
Adm. direktør Vidar Skaar	1 505	135		1 640
Salgssjef Randi Pedersen	1 018	90		1 108
Salgssjef Bjarne Sjøholm	1 084	83		1 167
Sum ledende ansatte				3 915
Styret - 7 medlemmer				
Styreleder Ingebjørg Klausen			62	62
Nestleder Olav Håkon Ulfsnes			73	73
Styremedlem Linda Kristin Offenberg			49	49
Styremedlem Heidi Nilsen			53	53
Styremedlem Per Arne Rindarøy			56	56
Styremedlem Øyvinn Hansen			49	49
Styremedlem Sandra Vik			28	28
Varamedlemmer/avtroppende medlemmer			148	148
Sum honorar til styret				517
Valgkomite, honorar til 7 medlemmer				
				137
Generalforsamling, honorar til 50 medlemmer				
				200

7. ANDRE FORSIKRINGSRELATERTE DRIFTSKOSTNADER

Tall i 1000 kr	2019	2018
Kostnader knyttet til mottatt provisjon	27 171	25 075
Utbetalt garantiordningen	47	0
Sum andre forsikringsrelaterede driftskostnader	27 171	25 075

8. TRANSAKSJONER MELLOM VARIG FORSIKRING NORDMØRE OG ROMSDAL OG GJENSIDIGE FORSIKRING ASA

Til gode hos andre forsikringsselskaper

Våre tilgodehavender fra Gjensidige Forsikring ASA er inkludert i 'andre fordringer' med kr. 5.809.833.

Andre forsikringsrelaterede inntekter (provisjoner)

Vi mottar provisjon for salg av forsikringer fra Gjensidige Forsikring ASA, Gjensidige Pensjonsforsikring AS og Gjensidige Bank ASA. Provisjonene fordeler seg slik:

Provisjonene fordeler seg slik:

Tall i 1000 kr	2019	2018
Mottatt provisjon fra Gjensidige Forsikring ASA	25 190	23 725
Mottatt provisjon fra Gjensidige Pensjonsforsikring AS	426	402
Mottatt provisjon fra Gjensidige Bank ASA	10	6
Sum andre forsikringsrelaterede inntekter	25 625	24 133

Administrasjonskostnader

Gjensidige Forsikring ASA yter tjenester på flere områder som vi betaler godtgjørelse for. I resultatregnskapet er disse kostnadene inkludert i Forsikringsrelaterede administrasjonskostnader.

Tall i 1000 kr	2019	2018
Kostnader brannforretningen	2 879	2 868
Kostnader øvrige tjenester	1 025	1 024

9. PENSJON

Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal gjensidig er forpliktet til å ha en tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Foretakets pensjonsordninger oppfyller lovens krav.

Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal gjensidig har både innskuddsbaserte og ytelsesbaserte pensjonsordninger for sine ansatte. Den ytelsesbaserte pensjonsordningen er lagt i en egen pensjonskasse og er lukket for nyansatte. Nyansatte blir meldt inn i den innskuddsbaserte pensjonsordningen.

Innskuddsbasert pensjonsordning

Innskuddspensjon er en privat pensjonsordning som er et supplement til folketrygden. Ytelsene fra pensjonsordningen kommer i tillegg til alderspensjon fra folketrygden. Pensjonsalder er 70 år.

Den innskuddsbaserte ordningen er en ordning hvor foretaket betaler faste innskudd til et fond eller en pensjonskasse, og hvor det ikke foreligger noen juridisk eller underforstått forpliktelse til å betale ytterligere innskudd. Satsene er syv prosent av lønn mellom 0 og 7,1 G og 20 prosent av lønn mellom 7,1 og 12 G.

Videre inngår i ordningen uførepensjon, ektefelle-/samboerpensjon og barnpensjon etter nærmere bestemte regler.

Ytelsesbasert pensjonsordning

Beskrivelse av ordningen

Alderspensjon sammen med ytelser fra folketrygden og hensyntatt eventuelle fripoliser fra tidligere arbeidsforhold utgjør ca 70 prosent av lønn ved fratredelsesalder, forutsatt full opptjeningstid på 30 år. Pensjonsalderen er 70 år, men for assurandørene gjelder en pensjonsalder på 65 år.

Den ytelsesbaserte ordningen er en ordning som gir de ansatte kontraktsmessige rettigheter til fremtidige pensjonsytelser. Videre inngår i ordningen uførepensjon, ektefelle-/samboerpensjon og barnpensjon etter nærmere bestemte regler.

I tillegg har Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal gjensidig pensjonsforpliktelser overfor enkelte arbeidstakere ut over den ordinære kollektivavtalen. Dette gjelder ansatte med lavere pensjonsalder, arbeidstakere med lønn over 12 G og tilleggspensjoner.

Den ordinære alderspensjonen er en sikret ordning hvor arbeidsgiver bidrar med innbetaling til pensjonsmidler. Pensjon ut over den ordinære kollektivavtalen er en usikret ordning som betales over driften.

Aktuarielle forutsetninger

Fastsatte aktuarielle forutsetninger fremkommer av tabellen. Diskonteringsrenten er den forutsetningen som har størst innvirkning på verdien av pensjonsforpliktelsen. Lønnsregulering, pensjonsregulering og G-regulering er basert på historiske observasjoner og forventet fremtidig inflasjon. Lønnsveksten er satt til 3,14 prosent (3,2), og er justert for alder basert på avtagende lønnskurve. Den ettårige nominelle lønnsveksten 2019/2020 er beregnet til 1,22 prosent (1,46). Årsaken til den lave lønnsveksten er at pensjonsordningen er lukket for nye medlemmer og at gjennomsnittlig alder for ansatte medlemmer er 68,00 år (68,00).

Diskonteringsrenten er basert på en rentekurve som fastsettes med utgangspunkt i OMF-renten (obligasjoner med fortrinnsrett). Diskonteringsrenten er basert på observerte renter frem til cirka ti år. Markedets langsiktige syn på rentenivå er estimert basert på realrentekrav, inflasjon og fremtidig kredittrisiko. I perioden mellom de observerte renter og de

langsiktige marked forventninger er det gjort en interpolasjon. Det er således beregnet en diskonteringskurve for hvert år som det skal utbetales pensjon.

Sensitivitetsanalysen er basert på at kun én forutsetning endres om gangen og at alle andre holdes konstant. Dette er sjelden tilfelle da flere av forutsetningene samvarierer. Sensitivitetsanalysen er utarbeidet ved bruk av samme metode som er lagt til grunn i den aktuarielle beregningen av pensjonsforpliktelsen i balansen.

Risiko

Risiko i netto pensjonsforpliktelse er en kombinasjon av selve pensjonsordningen, pensjonsforpliktelsen, pensjonsmidler, finansieringsnivå og samvariasjon mellom pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler.

Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal gjensidig er utsatt for finansiell risiko siden pensjonsmidlene forvaltes i Gjensidige Pensjonskasse som en investeringsvalgportefølje. Finansiell risiko er knyttet til investeringer i aksjer, rentebærende verdipapirer og eiendom. Investeringer foretas hovedsakelig i verdipapirfond og obligasjoner. Den finansielle risikoen omfatter aksje-, rente-, kreditt-, valuta- og likviditetsrisiko, hvorav den største risikofaktoren er renterisiko.

Finansiell risiko i pensjonsmidler estimeres ved bruk av definerte stressparametere for hver aktivaklasse samt forutsetninger om hvordan utviklingen i de ulike aktivaklassene samvarierer.

Pensjonsmidlene er høyere enn de beregnede pensjonsforpliktelsene. Imidlertid er bruken av pensjonsmidlene til å betale fremtidige premier begrenset, og det forventes at deler av overfinansieringen vil bli brukt til å øke pensjonsutbetalingene. En økning i forpliktelsene (som for eksempel som følge av rentefritak) vil bli delvis motvirket av en reduksjon i overfinansieringen. Renteoppgang leder til et fall i forpliktelsene som isolert sett kan lede til en økt overfinansiering. Risikofaktorene under må således ses i lys av overfinansieringen.

Renterisiko

Pensjonsmidlenes eksponering mot renterisiko ansees som moderat som følge av at markedsverdivektet durasjon er på ca 2,5 år. Porteføljeverdien vil falle med cirka 2,5 prosent ved et parallelt skift i rentekurven på pluss ett prosentpoeng.

Pensjonsforpliktelsen vil stige med 19,77 prosent ved et parallelt skift i hele rentekurven (rentefall) på minus ett prosentpoeng. Verdien vil falle med 4,31 prosent ved en renteøkning på ett prosentpoeng.

Kredittrisiko

Pensjonsmidlenes eksponering mot kredittrisiko ansees som moderat. Hovedtyngden av pensjonskassens renteinvesteringer skal være innenfor «investment grade». Dersom kredittrisiko på global basis økte med en faktor tilsvarende den faktoren som brukes i stresstester for pensjonskasser (tilsvarende en forverring mot 99,5 prosent percentilen) ville det lede til et fall på cirka 9 prosent i obligasjonsporteføljen.

Pensjonsforpliktelsene er eksponert mot noe kredittrisiko da den norske OMF-renten, som er utgangspunkt for fastleggelsen av diskonteringsrente, inneholder en viss kredittrisiko.

Levetid og uførhet

Levetidsforutsetningene er basert på tabellen K2013BE som rapportert av FNO (Finans Norge) AS.

Uførehypigheten er basert på tabellen IR73. Denne måler uførheten på lang sikt. Forekomsten av uførhet er lav sammenliknet med mange andre arbeidsgivere.

Selskapets ansatte kan bli involvert i større katastrofeliggende hendelser som flyulykker, bussulykker, tilskuer til sportsarrangement eller hendelser

på arbeidsplassen. Dersom en slik hendelse inntreffer vil pensjonsforpliktelsen kunne øke betraktelig. Det er investert i katastrofeforsikringer som gjør at selskapet får erstatning dersom en slik hendelse inntreffer.

Lønnsutvikling

De fremtidige pensjonsytelsene avhenger av den fremtidige lønnsutvikling og utviklingen i Folketrygdens grunnbeløp (G). Dersom selskapets lønnsutvikling er lavere enn økningen i G, reduseres ytelsene. Lønnsvekst vil avvike fra den banen som er fastlagt ved at ansatte får høyere eller lavere lønnsvekst enn det som banen tilsier. Selskapet styrer lønnsutvikling for ansatte basert på tariffavtaler og individuelle avtaler. Fra år til år kan det forekomme hopp i lønnsnivå.

Dersom lønnsveksten blir ett prosentpoeng høyere vil det føre til 9,44 prosent økning av forpliktelsen. Dersom lønnsveksten blir ett prosentpoeng lavere faller forpliktelsen med 10,60 prosent. Dersom G øker med ett prosentpoeng faller forpliktelsen med 4,48 prosent.

Minstekrav til nivået på pensjonsmidler

Pensjonsmidlene må tilfredsstille visse minstekrav definert i norsk lov, forskrifter og pålegg fra Finanstilsynet.

Dersom nivået på pensjonsmidlene blir lavere enn en nedre grense, vil selskapet måtte innbetale ekstra pensjonsmidler for å dekke opp for den nedre grensen. Under visse forutsetninger vil også selskapet få tilbakebetalt pensjonsmidler.

I Gjensidige Pensjonskasse måles risiko basert på krav fastsatt av Finanstilsynet i form av stresstester. Disse testene skal reflektere 99,5 prosent «value at risk». Pensjonskassen har en bufferkapitalutnyttelse på cirka 75 prosent, noe som tilsier at det ikke er krav om å tilføre pensjonsmidler for å bedre pensjonskassens soliditet.

Privat avtalefestet pensjonsordning (AFP)

Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal gjensidig er som medlem i FNO tilknyttet AFP-avtale for sine ansatte. AFP er en ytelsesbasert ordning som er finansiert i fellesskap av svært mange arbeidsgivere.

Pensjonsordningens administrator har ikke fremlagt beregninger som fordeler pensjonsordningens midler eller forpliktelser til de enkelte medlemsforetakene. Foretaket innregner således ordningen som en innskuddsordning.

Dersom pensjonsordningens administrator framlegger slike fordelinger kan det lede til at ordningen skal innregnes som en ytelsesordning. Imidlertid er det vanskelig å fremkomme med fordelingsnøkler som kan aksepteres av foretaket. En fordelingsnøkkel basert på foretakets andel av samlet årlig lønn vil ikke kunne aksepteres da denne nøkkelen er for enkel og ikke vil reflektere de økonomiske forpliktelsene på en adekvat måte.

Tall i 1000 kr	Sikret 2019	Usikret 2019	Sum 2019	Sikret 2018	Usikret 2018	Sum 2018
Antall aktive medlemmer	12	3	15	15	3	18
Antall pensjonister	17	13	30	16	16	32
Nåverdi av pensjonsforpliktelsen						
Per 01.01	35 362	3 720	39 082	33 617	3 735	37 352
Korreksjon av åpningsbalansen			0			0
Årets pensjonsopptjening	505	174	678	585	175	761
Arbeidsgiveravgift av årets opptjening	96	33	130	112	34	145
Rentekostnad	1 031	104	1 135	864	96	960
Fjernet KPI-regulering av løpende pensjoner	0	0	0	0	0	0
Aktuarielle gevinster og tap	1 730	2 922	4 652	-881	213	-668
Utbetalte ytelser	-1 614	-345	-1 959	-1 529	-447	-1 977
Arbeidsgiveravgift av innbetalte pensjonsmidler	-619	-66	-684	-36	-85	-122
Virksomhetssammenslutning	0	0	0	0	0	0
Virkning av den øvre grense for eiendelen	-1 335	0	-1 335	2 630	0	2 630
Kursendringer i utenlandsk valuta			0			0
Pr. 31.12	35 156	6 543	41 699	35 362	3 720	39 082
Beløp innregnet i balansen						
Nåverdi av pensjonsforpliktelsen	35 156	6 543	41 699	35 362	3 720	39 082
Virkelig verdi av pensjonsmidlene	-40 634	0	-40 634	-37 529	0	-37 529
Netto pensjonsforpliktelse/(pensjonsmidler)	-5 478	6 543	1 065	-2 168	3 720	1 552
Virkelig verdi av pensjonsmidlene						
Pr. 01.01	37 529	0	37 529	39 078	0	39 078
Renteinntekt	1 098	0	1 098	1 004	0	1 004
Avkastning ut over renteinntekt	382	0	382	-1 214	0	-1 214
Bidrag fra arbeidsgiver	3 857	66	3 923	226	85	312
Utbetalte ytelser	-1 614	0	-1 614	-1 529	0	-1 529
Arbeidsgiveravgift av innbetalte pensjonsmidler	-619	-66	-684	-36	-85	-122
Overtakelse/oppkjøp	0	0	0	0	0	0
Oppgjør	0	0	0	0	0	0
Pr. 31.12	40 634	0	40 634	37 529	0	37 529
Pensjonskostnad innregnet i resultatet						
Årets pensjonsopptjening	505	174	678	585	175	761
Rentekostnad	1 031	104	1 135	864	96	960
Renteinntekt	-1 098	0	-1 098	-1 004	0	-1 004
Fjernet KPI-regulering av løpende pensjoner	0	0	0	0	0	0
Arbeidsgiveravgift	96	33	130	112	34	145
Pensjonskostnad	534	311	845	557	305	861
Kostnader er innregnet i følgende regnskapslinje i resultatregnskapet						
Forsikringsrelaterte adm.kostnader inkl. provisjon for mottatt gjenforsikring og salgskostnader	534	311	845	557	305	861

Tall i tusen kroner	Sum 2019	Sum 2018
Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel innregnet i andre inntekter og kostnader		
Akkumulert beløp pr. 01.01.	28 493	25 317
Avkastningen på pensjonsmidler	-382	1 214
Endringer i demografiske forutsetninger	3 619	134
Endringer i økonomiske forutsetninger	1 033	-802
Virkningen av den øvre grensen for eiendelen	-1 335	2 630
Akkumulert beløp pr. 31.12.	31 428	28 493
Aktuarielle forutsetninger		
Diskonteringsrente	2,21 %	2,98 %
Lønnsregulering	3,14 %	3,20 %
Endring i folketrygdens grunnbeløp	3,14 %	3,20 %
Pensjonsregulering	0,00 %	0,00 %
Øvrige spesifikasjoner		
Beløp innregnet som kostnad for bidrag til den innskuddsbaserte pensjonsordningen	611	454
Beløp innregnet som kostnad for bidrag til Fellesordningen for LO/NHO	199	166
Forventet innbetaling til Fellesordningen for LO/NHO neste år	199	166
Forventet innbetaling til den ytelsesbaserte pensjonsordningen neste år	3 978	3 857

Prosent	Endring i pensjonsforpliktelse 2019	Endring i pensjonsforpliktelse 2018
Sensitivitet		
10 % økt dødelighet	1,62 %	-4,00 %
10 % redusert dødelighet	9,18 %	3,10 %
+ 1 %-poeng diskonteringsrente	-4,31 %	-9,50 %
- 1 %-poeng diskonteringsrente	19,77 %	14,20 %
+ 1 %-poeng lønnsjustering	9,44 %	5,20 %
- 1 %-poeng lønnsjustering	-10,60 %	-11,80 %
+ 1 %-poeng G-regulering	4,48 %	-2,20 %
- 1 %-poeng G-regulering	7,41 %	2,30 %
+ 1 %-poeng pensjonsregulering	18,01 %	13,70 %
- 1 %-poeng pensjonsregulering	5,63 %	0,00 %

Verdsettelseshierarki 2019	Nivå 1 Kvoterte priser i aktive markeder	Nivå 2 Verdsett.teknikk basert på obs. markedsdata	Nivå 3 Verdsett.teknikk basert på ikke obs. markedsdata	SUM per 31.12.2019
Aksjer og andeler	-	3 495	-	3 495
Obligasjoner	-	36 123	-	36 123
Derivater	-	1 016	-	1 016
Sum	-	40 634	-	40 634

Verdsettelseshierarki 2018	Nivå 1 Kvoterte priser i aktive markeder	Nivå 2 Verdsett.teknikk basert på obs. markedsdata	Nivå 3 Verdsett.teknikk basert på ikke obs. markedsdata	SUM per 31.12.2018
Aksjer og andeler	-	2 214	-	2 214
Obligasjoner	-	34 489	-	34 489
Derivater	-	826	-	826
Sum	-	37 529	-	37 529

10. SKATT

Tall i 1000 kr	2019	2018
Midlertidige forskjeller		
Driftsmidler	328	-48
Balanseførte leieavtaler	-51	0
Regnskapsførte avsetninger for forpliktelser	-1 188	0
Pensjonsforpliktelse	-1 065	-1 553
Sikkerhetsavsetning	8 870	9 979
Sum skattereduserende midlertidige forskjeller	6 894	8 378
Estimatavvik pensjonsforpliktelse mot egenkapitalen	0	0
Sum midlertidige forskjeller over resultatet	6 894	8 378
Aksjer, andeler, obligasjoner og øvrige verdipapirer	7 408	-1 067
Regnskapsmessige avsetninger/andre forskjeller	0	-1 129
Netto midlertidige forskjeller	14 303	6 182
Netto forpliktelser ved utsatt skatt/(eiendeler ved utsatt skatt)	3 576	1 546
Beregning av skattepliktig inntekt		
Resultat før skattekostnad	49 000	16 893
Implementeringseffekt ny forskrift	0	0
Estimatavvik pensjonsforpliktelser	-2 935	-3 176
Endring i andre midlertidige forskjeller	354	4 094
Permanente forskjeller	208	103
Korreksjon tidligere år	0	0
Regnskapsmessig gevinst ved salg av aksjer	-29 761	-27 097
Tilbakeføring av verdired.finansielle omløpsmidler	3 861	33 872
Aksjeutbytte etter fritaksmetoden	-4 762	-5 176
Tilbakeføring 3 % av skattefrie inntekter etter fritaksmetoden	143	155
Kundeutbytte	-7 106	0
Ikke fradagsberettiget rente på ilignet skatt	0	0
Ikke skattepliktig rente på tilbakebetalt skatt	0	0
Skattepliktig inntekt	9 002	19 668
Benyttelse av fremførbart underskudd	0	0
Mottatt konsernbidrag	0	0
Fremførbart underskudd	0	0
Betalbar skatt	2 250	4 917
Spesifikasjon av skattekostnad		
Betalbar skatt	2 250	4 917
Formuesskatt	610	605
Endring utsatt skatt/utsatt skattefordel	2 030	-918
Endring utsatt skatt/utsatt skattefordel som følge av poster som ikke kan reklassifiseres til resultatet (aktuarielt tap/gev)	734	0
Korreksjon tidligere år	-6 787	-127
Skattekostnad i regnskapet	-1 162	4 477
Avstemming av skattekostnad		
Skattekostnad i regnskapet	-1 162	4 477
Skatt av resultat før skattekostnad	12 250	4 223
Forsk. mellom årets skattekostn.og 25 % av res.før skatt	-13 412	254
Forklaring på hvorfor årets skattekostnad ikke utgjør 25 % av resultatet før skatt		
Skatt av midlertidige forskjeller verdipapirer	2 119	-689
Skatt av permanente forskjeller	-9 354	465
Utsatt skatt/utsatt skattefordel ført via egenkapital	0	0
Skatt av ikke skattepliktig rente på tilbakebetalt skatt	0	0
Formuesskatt	610	605
Skatt av benyttet fremførbart underskudd	0	0
Skatt av feil tidligere år	0	0
For lite betalt skatt tidligere år	-6 787	-127
Sum differanse	-13 412	254

11. EIERBENYTTET EIENDOM, ANLEGG OG UTSTYR

Tall i 1000 kr	Eierbenyttet eiendom	Rett-til-bruk eiendom	Anlegg og utstyr	Rett-til-bruk anlegg og utstyr
Anskaffelseskost pr. 01.01.18	5 425	0	10 331	0
Tilgang i året	0	0	0	0
Utrangert	0	0	-4 465	0
Avgang i året	0	0	0	0
Anskaffelseskost pr.31.12.18	5 425	0	5 866	0
Akkumulerte avskrivninger og tap ved verdifall 01.01.18	-2 432	0	-9 631	0
Årets ordinære avskrivninger	-137	0	-454	0
Tap ved verdifall innregnet i resultatet i perioden	0	0	0	0
Tilbakeført utrangert	0	0	4 465	0
Avgang ordinære avskrivninger	0	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger og tap ved verdifall 31.12.18	-2 569	0	-5 620	0
Bokført verdi 31.12.18	2 856	0	246	0
Avskrivningsmetode	Lineært		Lineært	
Utnyttbar levetid (år)	Over 30 og 20år		20 %	

Tall i 1000 kr	Eierbenyttet eiendom	Rett-til-bruk eiendom	Anlegg og utstyr	Rett-til-bruk anlegg og utstyr
Anskaffelseskost pr. 01.01.19	5 425	0	5 866	0
Implementering av IFRS 16	0	6 955	0	247
Tilgang i året	0	0	1 877	0
Utrangert	0	0	-2 623	0
Avgang i året	0	0	0	0
Anskaffelseskost pr.31.12.19	5 425	6 955	5 120	247
Akkumulerte avskrivninger og tap ved verdifall 01.01.19	-2 569	0	-5 620	0
Årets ordinære avskrivninger	-137	-353	-217	-56
Tap ved verdifall innregnet i resultatet i perioden	0	0	0	0
Tilbakeført utrangert	0	0	2 623	0
Avgang ordinære avskrivninger	0	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger og tap ved verdifall 31.12.19	-2 706	-353	-3 213	-56
Bokført verdi 31.12.19	2 719	6 602	1 907	191
Avskrivningsmetode	Lineært		Lineært	
Utnyttbar levetid (år)	Over 30 og 20år		20 %	

	2019	2018
Markedsverdi av tomter og eierbenyttede eiendommer	4 500	4 500
Balanseført verdi av tomter og eierbenyttede eiendommer	-2 719	2 856
Merverdi utover balanseført verdi	1 781	1 644

Tall i 1000 kr	Leieforpliktelse
Leieforpliktelser 31.12.18	
Operasjonelle leieforpliktelser 31.12.18	8 255
Diskonterings-effekt av leieforpliktelser	-1 053
Leieforpliktelser innregnet 1.1.2019	7 202
Sammendrag av leieforpliktelser i årsregnskapet	7 202
Førsteinnregning 1.1.2019	
Endring i leieforpliktelser	
Nye leieforpliktelser	
Betalte avdrag (kontantstrøm)	-359
Betalte renter (kontantstrøm)	-108
Påløpte renter (resultatregnskapet)	108
Per 31. desember	6 843
Kostnader knyttet til kortsiktige leieavtaler (inkl. kortsiktige leieavtaler med lav verdi)	0
Kostnader knyttet til leieavtaler med lav verdi (ekskl. kortsiktige leieavtaler med lav verdi)	0
Udiskontert leieforpliktelse og forfallsmønster kontantstrømmer	
Under 1 år	
1-2 år	827
2-3 år	827
3-4 år	827
4-5 år	827
Mer enn 5 år	827
Sum udiskontert leieforpliktelse 31. desember	4 135
Vektet gjennomsnittlig rente	3,03

For å avgjøre om en kontrakt inneholder en leieforpliktelse, vurderes det om kontrakten gir retten til å kontrollere bruken av en identifisert eiendel. For Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal gjensidig anses dette å være tilfelle for husleieavtaler og leieavtaler for biler. Husleieavtaler med varighet kortere enn 12 måneder på ikrafttredelsestidspunktet for IFRS 16 er unntatt fra innregning på grunn av kort varighet. Hoveddelen av kontor-maskiner er unntatt for innregning på grunn av lav verdi. IT-avtaler anses ikke å falle inn under IFRS 16 siden disse er basert på kjøp av kapasitet som ikke er fysisk atskilt og dermed ikke kan identifiseres.

Leieperioden beregnes basert på avtalens varighet pluss eventuelle opsjonsperioder dersom disse med rimelig sikkerhet vil bli utøvd. Felleskostnader osv. er ikke innregnet i leieavtalen for leiekontraktene.

Diskonteringsrenten for leieavtalene bestemmes ved å se på observerbare lånerenter i obligasjonsmarkedet. Rentene er tilpasset den faktiske leiekontraktens varighet. Diskonteringsrenten for leasing av bilene bestemmes ut fra en vurdering av hvilken lånerente Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal gjensidig vil oppnå ved finansiering av biler fra et finansieringsselskap. Rentebetalinger knyttet til leieavtaler presenteres som en kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter da dette samsvarer best med Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal gjensidig formål med disse leiearrangementene.

Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal gjensidig har innregnet sine leieforpliktelser til nåverdien av de gjenværende leiebetalningene, diskontert med marginal lånerente på tidspunktet for førstegangsanvendelse, samt innregnet tilhørende rett-til-bruk eiendeler til et beløp som tilsvarer leieforpliktelsen, i henhold til den modifiserte retrospektive metode. Sammenligningstall er ikke endret. Transaksjonskostnader inkluderes ikke.

12. FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSER

Virkelig verdi

Finansielle eiendeler og forpliktelser som innregnes til virkelig verdi har balanseført verdi lik den verdi den enkelte eiendel/forpliktelse kan omsettes for i en velordnet transaksjon mellom markedsaktører på måletidspunktet under de gjeldende markedsforhold.

Ved beregning av virkelig verdi benyttes ulike metoder og teknikker avhengig av type finansielle instrumenter og i hvilken grad de handles i aktive markeder. Instrumenter klassifiseres i sin helhet i en av tre verdsettelsesnivåer basert på det laveste nivå av verdsettelsesinformasjon som er betydningsfull for verdsettelsen av instrumentene.

Nedenfor redegjøres for de ulike verdsettelsesnivåene og hvilke finansielle eiendeler/forpliktelser som inngår på hvilke nivåer.

Kvoterte priser i aktive markeder

Kvoterte priser i aktive markeder anses som det beste estimat på en eiendel/forpliktelses virkelige verdi. En finansiell eiendel/forpliktelse anses som verdsatt basert på kvoterte priser i aktive markeder dersom virkelig verdi er fastsatt basert på priser som er enkelt og regelmessig tilgjengelige og representerer faktiske og regelmessig forekommende markedstransaksjoner på armlengdes avstand. Finansielle eiendeler/forpliktelser som verdsettes basert på kvoterte priser i aktive markeder klassifiseres som nivå én i verdsettelseshierarkiet.

Følgende finansielle eiendeler er klassifisert som nivå én i verdsettelseshierarkiet:

- Børsnoterte aksjer
- Stats- og statsgaranterte obligasjoner/verdipapirer med fast avkastning
- Børsnoterte fond (ETF)
- Valutaterminer, aksjeopsjoner, fremtidige renteavtaler og valutaswapper hvis virkelige verdi er derivert fra verdien av underliggende instrumenter. Derivatene i disse kategoriene verdsettes ved hjelp av allment brukte verdsettelsesmetoder for derivater (opsjonspringsmodeller etc.).
- Aksjefond, obligasjonsfond, hedgefond og kombinasjonsfond hvis virkelige verdi er bestemt å bakgrunn av verdien av instrumentene som fondene har investert i.
- Børsnoterte ansvarlige lån

Verdsettelse basert på observerbare markedtsdata

Når kvoterte priser i aktive markeder ikke er tilgjengelige, fastsettes virkelig verdi av finansielle eiendeler/forpliktelser fortrinnsvis ved hjelp av verdsettelsesmetoder som baserer seg på observerbare markedtsdata.

En finansiell eiendel/forpliktelse anses som verdsatt basert på observerbare markedtsdata dersom virkelig verdi er fastsatt med referanse til priser som ikke er kvoterte, men som er observerbare enten direkte (som priser) eller indirekte (derivert fra priser).

Følgende finansielle eiendeler/forpliktelser er klassifisert som nivå to i verdsettelseshierarkiet:

- Sertifikater, obligasjoner og indeksobligasjoner som ikke er noterte, eller som er noterte, men hvor det ikke forekommer regelmessige transaksjoner. De unoterte instrumentene i disse kategoriene verdsettes basert på observerbare rentekurver og estimert kredittspread der hvor det er aktuelt.
- Rentebærende forpliktelser (bankdrift) målt til virkelig verdi. De rentebærende forpliktelsene verdsettes basert på observerbare rentekurver.
- Eiendomsfond. Eiendomsfondene verdsettes på bakgrunn av rapporterte NAV-verdier fra fondsforvaltere. På grunn av sen rapportering fra fondene benyttes NAV-verdier fra siste kvartalsrapportering.

Verdsettelse basert på ikke-observerbare markedtsdata

Når verken kvoterte priser i aktive markeder eller observerbare markedtsdata er tilgjengelige, verdsettes finansielle eiendeler/forpliktelser ved hjelp av verdsettelsesteknikker som ikke er basert på observerbare markedtsdata.

En finansiell eiendel/forpliktelse anses som verdsatt basert på ikke-observerbare markedtsdata dersom virkelig verdi er fastsatt uten å være basert på kvoterte priser i aktive markeder, og heller ikke er basert på observerbare markedtsdata. Finansielle eiendeler/forpliktelser som er verdsatt basert på ikke-observerbare markedtsdata er klassifisert som nivå tre i verdsettelseshierarkiet.

Følgende finansielle eiendeler er klassifisert som nivå tre i verdsettelseshierarkiet:

- Unoterte private equity-investeringer (PE) og lokale eiendomsinvesteringer.
- PE-investeringene som ikke er organisert som fond verdsettes ved hjelp av kontant-strømsanalyser, prismultipler og nylige markedstransaksjoner. PE-investeringene som er organisert som fond verdsettes på bakgrunn av rapporterte NAV-verdier (Net Asset Value) fra fondsforvaltere i henhold til IPEV-retningslinjer (International Private Equity and venture capital Valuation) fastsatt av Equity Venture Capital Association. NAV-verdiene fastsettes av fondsforvaltere ved hjelp av den/de verdsettelsesmetoder i IPEV-retningslinjene som anses som best egnet til å estimere virkelig verdi, gitt de faktiske omstendigheter, for hver underliggende investering. På grunn av sen rapportering fra fondene

benyttes NAV-verdier fra siste kvartalsrapportering. NAV-verdiene justeres deretter for objektive hendelser i de enkelte fond siden forrige rapporteringsdato. Den typiske objektive hendelse er utvikling i verdi på underliggende børsnoterte selskaper siden siste rapportering fra fondet.

- Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal gjensidig egne utlån.

Verdsettelsesprosess finansielle eiendeler klassifisert som nivå tre

Investeringsansvarlig i samråd med daglig leder fastsetter hvilke verdsettelsesmodeller som skal benyttes ved verdsettelse av finansielle eiendeler klassifisert som nivå tre i verdsettelseshierarkiet. Evaluering av modellene gjøres ved behov. Investeringenes virkelige verdier og resultater samt overholdelse av fastsatte rammer rapporteres ukentlig til daglig leder samt månedlig til styret.

Sensitivitet finansielle eiendeler nivå tre

Sensitivitetsanalysen for finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedtsdata viser resultateffekten av realistiske og plausible markedsutfall. Generelle markedsnedgang eller forverrede framtidssikter kan påvirke forventning om fremtidige kontantstrømmer eller brukte multipler som igjen vil medføre at verdien reduseres. Et verdifall på ti prosent anses som et realistisk og plausibelt markedsutfall for både aksjer og andeler, samt rentebærende verdipapirer som inngår i nivå tre i verdsettelseshierarkiet.

Tall i 1000 kr	Balanseført verdi 31.12.2019	Virkelig verdi 31.12.2019	Balanseført verdi 31.12.2018	Virkelig verdi 31.12.2018
Finansielle eiendeler				
Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over resultatet				
Aksjer og andeler	170 485	170 485	137 278	137 278
Rentebærende verdipapirer	311 497	311 497	291 888	291 888
Finansielle eiendeler som holdes til forfall				
Obligasjoner som holdes til forfall	0	0	0	0
Utlån og fordringer				
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning klassifisert som lån og fordringer	0	0	0	0
Utlån	0	0	0	0
Fordringer i forbindelse med direkte forretning og gjenforsikring	22 710	22 710	15 524	15 524
Andre fordringer	6 584	6 584	3 274	3 274
Forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter			12	12
Kontanter og bankinnskudd	64 098	64 098	89 704	89 704
Sum finansielle eiendeler	575 375	575 375	537 680	537 680
Finansielle forpliktelser				
Finansielle forpliktelser til amortisert kost				
Ansvarlig lån	0	0	0	0
Andre forpliktelser	52 668	52 668	41 909	41 909
Forpliktelser i forbindelse med forsikring og gjenforsikring	0	0	0	0
Påløpte kostnader og mottatte, ikke opptjente renter	1 948	1 948	2 046	2 046
Forpliktelser innen konsernet	0	0	0	0
Sum finansielle forpliktelser	54 616	54 616	43 955	43 955

Verdsettelseshierarki 2019 Tall i 1000 kr	Nivå 1 Kvoterte priser i aktive markeder	Nivå 2 Verdsett.teknikk basert på obs. markedsdata	Nivå 3 Verdsett.teknikk basert på ikke obs. markedsdata	SUM
Finansielle eiendeler				
Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over resultatet				
Aksjer og andeler	164 899	-	5 586	170 485
Rentebærende verdipapirer	-	311 497	-	311 497

Verdsettelseshierarki 2018 Tall i 1000 kr	Nivå 1 Kvoterte priser i aktive markeder	Nivå 2 Verdsett.teknikk basert på obs. markedsdata	Nivå 3 Verdsett.teknikk basert på ikke obs. markedsdata	SUM
Finansielle eiendeler				
Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over resultatet				
Aksjer og andeler	134 192	-	3 086	137 278
Rentebærende verdipapirer	-	291 888	-	291 888

Avstemming finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata (nivå 3) 31.12.2019

Tall i 1000 kr	Per 1.1.2019	Netto realisert/ urealisert gevinst over resultatet	Kjøp	Salg	Oppgjør	Overføring til/fra nivå 3	Per 31.12.2019	Andel av netto realisert/urealisert gevinst over resultatet som relaterer seg til instrumenter som ennå eies pr. 31.12.2019
Aksjer og andeler	3 086		2 500				5 586	
Sum	3 086	0	2 500	0	0	0	5 586	0

Avstemming finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata (nivå 3) 31.12.2018

Tall i 1000 kr	Per 1.1.2018	Netto realisert/ urealisert gevinst over resultatet	Kjøp	Salg	Oppgjør	Overføring til/fra nivå 3	Per 31.12.2018	Andel av netto realisert/urealisert gevinst over resultatet som relaterer seg til instrumenter som ennå eies per 31.12.2018
Aksjer og andeler	2 786		300				3 086	
Sum	2 786	0	300	0	0	0	3 086	0

13. AKSJER OG ANDELER

Tall i 1000 kr	Organisasjons- nummer	Markedsverdi
Norske finansaksjer		
DNB ASA	981 276 957	5 379
Storebrand ASA	916 300 484	5 563
Sparebanken 1 SR-bank	937 895 321	9 420
Sum norske finansaksjer		20 362

Tall i 1000 kr	Organisasjons- nummer	Markedsverdi
Andre norske aksjer		
Austevoll Seafood ASA	929 975 200	4 286
Bonheur ASA (aksjer)	830 357 432	1 751
Lerøy Seafood group ASA	975 350 940	8 214
Moldekraft AS (anl.m.)	883 348 052	1 176
Norsk Hydro ASA	914 778 271	3 695
Odfjell ASA (A-aksjer)	930 192 503	1 913
Orkla ASA A-aksjer	910 747 711	3 879
SalMar ASA	960 514 718	5 279
Sentrumsbyen Molde AS	996 786 978	1 000
Orivo	912 861 201	1 000
TGS Nopec Geophysic. Comp	976 695 372	13 034
Wilh. Wilhelmsen ASA (ser. A)	995 277 905	7 079
Yara International ASA	986 228 608	12 344
Borregaard ASA	998 753 562	3 059
Veidekke ASA	917 103 801	4 804
Wallenius Wilhelmsen Logistics	995 216 604	982
Kid ASA	988 384 135	2 873
Ocean Yield ASA	991 844 562	1 745
BK Forum AS	919 864 222	10
Elkem ASA	911 382 008	2 223
Romsdal Innovasjon as	816 717 132	300
Novela Kapital	915 180 957	1 500
Equinor ASA	923 609 016	5 887
Protomore Kunnskapspark AS	981 036 093	601
Sum andre norske aksjer		88 635

Tall i 1000 kr	Organisasjons- nummer	Markedsverdi
Utenlandske aksjer		
Subsea 7 S.A (tidl Agercy S.A)		6 412
Sum utenlandske aksjer		6 412

Tall i 1000 kr	Organisasjons- nummer	Markedsverdi
Norske aksjefond		
Pareto Global C		25 303
ODIN Eiendom A		11 703
Sum norske aksjefond		37 006

Tall i 1000 kr	Organisasjons- nummer	Markedsverdi
Grunnfondsbevis		
Gr.f.bevis Spb Midt-Norge	937 901 003	6 884
Gr.f.bevis Spb Møre	937 899 319	2 038
Gr.f.bevis Spb Nord-Norge	952 706 365	6 543
Gr.f.bevis Spb Vest	832 554 332	2 606
Sum gunnfondsbevis		18 070

Sum aksjer og andeler		170 485
------------------------------	--	----------------

14. RENTEBÆRENDE VERDIPAPIRER

Tall i 1000 kr

Obligasjoner, norske og utenlandske	Markedsverdi
Statsobligasjoner	10 048
Obligasjoner i kredittforetak	5 050
Obligasjoner i industriforetak	100 542
Hybridobligasjoner	126 772
Sum	242 413
Obligasjonsfond	
Obligasjonsfond - norsk og utenlandsk	43 143
Sum obligasjonsfond	43 143
Pengemarkedsfond	
Pengemarkedsfond - norsk	25 942
Sum	25 942
Sum obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	311 498

15. UTLÅN OG FORDRINGER

Tall i 1000 kr

Utlån og fordringer som måles til virkelig verdi	2019	2018
Obligasjoner klassifisert som lån og fordring	0	0
Nedskrivning til virkelig verdi	0	0
Ansvarlig lån	0	0
Innskudd hos kredittinstitusjoner	1 737	4 261
Sum utlån og fordringer som måles til virkelig verdi	1 737	4 261

16. EGENKAPITAL

Opptjent egenkapital

Naturskadefond

Driftsresultat fra den obligatoriske naturskadeforsikringen skal reguleres mot naturskadekapitalen. Naturskadekapitalen er bunden kapital og kan bare benyttes til erstatninger etter naturskader i Norge. Med naturskade forstås skade som direkte skyldes naturulykke, så som skred, storm, flom, stormflo, jordskjelv eller vulkanutbrudd.

Garantiordningen

Avsetning til garantiordning er bunden kapital og skal gi sikkerhet for at forsikringstakerne etter direkte skadeforsikringsavtaler avsluttet i Norge mottar riktig oppfyllelse av forsikringskrav som følger av avtalen.

Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel

Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel består av avkastning på pensjonsmidler ut over renteinntekt samt gevinster/tap som oppstår ved endring av de aktuarielle forutsetninger som benyttes ved beregning av pensjonsforpliktelse.

Annen opptjent egenkapital

Annen opptjent egenkapital er kundenes balanseførte egenkapital som består av årets og tidligere års resultat og inkluderer også avsetninger til pliktige fond (naturskadefond, garantiordning). Andel av årets overskudd som ikke utbetales som utbytte tilføres annen opptjent egenkapital. Ved underskudd blir opptjent egenkapital redusert.

17. HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Selskapet er på lik linje med øvrig næringsliv sterkt påvirket av Corona-pandemien, som inntraff første kvartal 2020, og det store fallet i oljeprisen. Den umiddelbare effekten av dette er store fall i verdiene av selskapets finansielle aktiva. Den langsiktige effekten av Corona-pandemien er vanskelig å fastslå men det er nå tydelig at veksten i økonomien vil bli sterkt redusert. Dette vil igjen kunne føre til lavere premieinntekter for selskapet.

Selskapet er godt kapitalisert og likviditeten er god. Dette gir et godt grunnlag for å stå imot den økonomiske krisen som følge av pandemien og oljeprisfallet.

KPMG AS
Øvre veg 30
6415 Molde

Telephone +47 04063
Fax +47 71 20 27 27
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627 MVA

Til generalforsamlingen i Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal gjensidig

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal gjensidigs årsregnskap som viser et overskudd på kr 47 960 816. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2019, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noteopplysninger til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2019, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for

KPMG AS, a Norwegian limited liability company and member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity.

Statsautoriserte revisorer - medlemmer av Den norske Revisorforening

Offices in:

Oslo	Elverum	Mo i Rana	Stord
Alta	Finnsnes	Molde	Straume
Arendal	Hamar	Skien	Tromsø
Bergen	Haugesund	Sandefjord	Trondheim
Bodø	Knarvik	Sandnessjøen	Tynset
Drammen	Kristiansand	Stavanger	Ålesund

å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betyggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til resultatdisponering er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Molde, 14. april 2020
KPMG AS

Else Berit Hamar
Statsautorisert revisor

Definisjoner – faguttrykk

Følgende forklaringer er ikke ment som tekniske definisjoner, men for å gi en generell og grunnleggende forståelse av enkelte av de sentrale begrepene som er benyttet i årsrapporten.

Forfalt bruttopremie omfatter de beløp selskapet har mottatt eller har til gode som betaling for forsikringsavtaler hvor forsikringsperioden er påbegynt.

Reassuranse eller gjenforsikring er en avtale mellom et forsikringsselskap og en reassurandør, der forsikringsselskapet overfører en andel av en forsikring til reassurandøren. Dette er en metode for risikoavlastning, for å beskytte egenkapitalen.

For egen regning: Premier og erstatninger kan oppgis "for egen regning" (f.e.r.). Det vil si at det er gjort fradrag for reassurandørens andel.

Premieinntekt for egen regning: Summen av premie fra alle forsikringsavtaler i en gitt periode (betraktningssperioden). Dersom avtaleperioden for en forsikring avviker fra betraktningssperioden vil kun andelen av premie som sammenfaller med betraktningssperioden telle med. Premieinntekt beregnes ut fra når premien regnskapsmessig er opptjent, uavhengig av når premien er betalt.

Erstatningskostnader for egen regning: Erstatningskostnadene er summen av utbetalte erstatninger og endringen i erstatningsavsetningene i regnskapsperioden. Dette tilsvarer erstatningskostnadene for skader inntruffet i kalenderåret (inntrufne erstatninger) og endringen i tidligere års skader (avviklingsresultatet).

Skadeprosent uttrykker hvor store erstatningskostnadene er i forhold til premieinntektene. Kostnadsandel uttrykker hvor store de forsikringsrelaterte driftskostnadene er i forhold til premieinntektene.

Combined ratio (CR) er et sentralt nøkkeltall i forsikringsbransjen, og viser forholdet mellom kostnader (både erstatningskostnader og driftskostnader) og premieinntekter i skadeforsikringsvirksomheten. Combined Ratio er lik summen av skadeprosent og kostnadsandel.

Underwriting er den risiko- og prisvurdering som gjøres ved etablering av en forsikringsavtale. Underwriting-resultatet er resultatet av forsikringsvirksomheten, og inkluderer ikke resultat av finansielle investeringer.

Solvens er et uttrykk for kredittverdighet, og uttrykker forsikringsselskapets evne til å håndtere sine forsikringsmessige forpliktelser.

Solvenskapital: Tellende kapital beregnet etter Solvens II-regelverket, gjeldende fra 2016.

Solvensmargin: Tellende kapital over regulatorisk kapitalkrav iht Solvens II-regelverket.

Egenkapitalavkastning før skatt: Resultat før skattekostnad som prosent av gjennomsnittlig egenkapital i perioden.

Forsikringstekniske avsetninger

Avsetning for ikke opptjent bruttopremie: Regnskapsmessige avsetninger som dekker premie som er forfalt, men ikke opptjent, erstatninger som ventes å påløpe og forventede kostnader knyttet til å avslutte inntrufne skadesaker.

Brutto erstatningsavsetning

Regnskapsmessige avsetninger som fremtidige erstatningsutbetalinger for skader som er inntruffet til og med balansedatoen. Avsetningen omfatter både skader som er meldt selskaper (RBNS) og avsetning for skader som er inntruffet men ikke meldt (IBNR).

RBNS: Reported But Not Settled
IBNR: Incurred But Not Reported

Avsetning til naturskadefondet: Driftsoverskudd fra obligatorisk naturskadeforsikring skal avsettes til et eget Naturskadefond. Avsetningen kan bare brukes til erstatninger etter naturskader.

Avsetning til garantiordningen: Avsetning til garantiordningen skal gi sikkerhet for at de sikrede etter direkte skadeforsikringsavtaler inngått i Norge mottar riktig oppfyllelse av forsikringskrav som følger av avtalen.

Vi støtter lokalmiljøet

Hedersprisen «Årets Dugnadshelt» ble tildelt Per Olav Blikås fra Molde og Omegn Idrettsforening. Her sammen med salgssjef Eyvind Pettersson.

Foto: Odd Roar Lange

Foto: Einar Engdal, Grafia

Våre ansatte

Bak fv.: John Magne Kronborg, Eyvind Pettersson, Vebjørn Hjelmseth, Øyvin Hansen, Vidar Skaar, Øystein Heggdal, Tor Ivar Bjørseth, Stein Gunnar Jenssen.

Midterste rekke fv.: Mette Huus Farstad, Sandra Vik, Inger Settem, Randi Pedersen, Britt Eli Brennholm, Eli Synnøve Grødal, Liudmila Mikakova, Sylvi Anita Heggem.

Fremme fv.: Tonje Aasen, Kari Larsson, Heidi Oterhals, Kari Buvik, Anita Meland Lervik, Jeanette Hermundsli, Anna Fugelsnes.

**VARIG
FORSIKRING**
NORDMØRE OG ROMSDAL

– Lokal representant for Gjensidige

Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal
Øvre Veg 32, 6415 Molde
E-post: nordmore.romsdal@gjensidige.no
Telefon 915 03100

Avdelingskontor
Nedre Enggt. 14, 6509 Kristiansund
Telefon 915 03100

gjensidige.no/nr
facebook.com/gjensidigenr

Org.nr. 939 773 460